

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► B

EUROOPA KESKPANGA SUUNIS,

10. november 2006,

raamatupidamise ja finantsaruandluse õigusraamistiku kohta Euroopa Keskpankade Süsteemis

(EKP/2006/16)

(2006/887/EÜ)

(ELT L 348, 11.12.2006, lk 1)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

	nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	L 42	85	16.2.2008
► <u>M2</u>	L 36	46	5.2.2009
► <u>M3</u>	L 202	65	4.8.2009
► <u>M4</u>	L 348	75	29.12.2009

EUROOPA KESKPANGA SUUNIS,

10. november 2006,

**raamatupidamise ja finantsaruandluse õigusraamistiku kohta
Euroopa Keskpankade Süsteemis**

(EKP/2006/16)

(2006/887/EÜ)

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artikleid 12.1, 14.3 ja 26.4,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga (EKP) üldnõukogu kaasabi kooskõlas põhikirja artikli 47.2 teise ja kolmanda taandega,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Keskpankade Süsteemis (EKPS) kehtib aruandluskoostus põhikirja artikli 15 alusel.
- (2) Vastavalt põhikirja artiklile 26.3 koostab EKP juhatus analüüsi ja tegevuse eesmärgil EKPS konsolideeritud bilansi.
- (3) Vastavalt põhikirja artiklile 26.4 kehtestab EKP nõukogu põhikirja artikli 26 kohaldamiseks reeglid, mis on vajalikud riikide keskpankade (RKPd) tegevuse raamatupidamise ja finantsaruandluse standardimiseks.
- (4) RKPde poolt igal aastal avaldatavates finantsaruannetes tuleks harmoneerida teabe avalikustamine ringluses olevate euro pangatähtede, euro pangatähtede eurosüsteemis jaotamisest tulenevate eurosüsteemisesete nõuete/kohustuste tasustamise ja emissioonitulu kohta. Ühtlustamisele kuuluvad kirjed on IV, VIII ja IX lisas tähistatud tärniga.
- (5) 5. detsembri 2002 suunist EKP/2002/10 raamatupidamise ja finantsaruandluse õigusraamistiku kohta⁽¹⁾ tuleb oluliselt muuta. Alates 1. jaanuarist 2007 kasutab EKPS välisvaluutatehingute, välisvaluutas vääringustatud finantsinstrumentide ja nendega seotud viitlaekumiste kirjendamisel tekkepõhist arvestust. Selguse huvides on soovitatav kõnealune suunis uuesti sõnastada.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SUUNISE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Mõisted

1. Käesolevas suunises kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - a) *riikide keskpangad (RKPd)* – euro kasutusele võtnud liikmesriikide keskpangad;
  - b) *eurosüsteem* – EKP ja euro kasutusele võtnud liikmesriikide keskpangad;

⁽¹⁾ ELT L 58, 3.3.2003, lk 1.

▼B

- c) *eurosüsteemi raamatupidamise ja finantsaruandluse eesmärgid* – eesmärgid, mille tarbeks EKP koostab I lisas loetletud raamatupidamisarundeid kooskõlas põhikirja artiklitega 15 ja 26;
- d) *aruandeüksus* – EKP või RKP;
- e) *kvartaalne ümberhindluspäev* – kvartali viimane kalendripäev;
- f) *konsolideerimine* – raamatupidamismenetlus, millega koondatakse erinevate iseseisvate juriidiliste isikute finantsnäitajad nii, nagu oleks tegu ühe majandusüksusega;
- g) *sularahavahetuse aasta* – 12 kuud alates päevast, mil euro pangatähed ja mündid saavad euro kasutuselevõtnud liikmesriigis seaduslikuks maksevahendiks;
- h) *pangatähtede jaotamise alus* – protsentuaalsed väärtused, mis tulevad EKP osa arvessevõtmisest euro pangatähtede koguemissioonis, mille suhtes kohaldatakse RKP osa kapitali märkimise aluses vastavalt 6. detsembri 2001. aasta otsusele EKP/2001/15 euro pangatähtede emissiooni kohta. ⁽¹⁾;

▼M3

- i) „krediidiasutus” – a) krediidiasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/48/EÜ (krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (uuestisõnastamine)) ⁽²⁾ artikli 2 ja artikli 4 lõike 1 punkti a tähenduses (nagu see on rakendatud riigi õigusaktiga), mille üle teostab järelevalvet pädev ametiasutus; või b) asutamislepingu artikli 101 lõike 2 tähenduses muu krediidiasutus, mille järelevalve toimub pädeva ametiasutuse teostatava järelevalvega võrreldava standardi alusel

▼B

- 2. Muud käesolevas suunises kasutatud tehnilised mõisted on määratletud II lisas.

*Artikkel 2***Kohaldamise ulatus**

1. Käesolevat suunist kohaldatakse EKP ja RKPde suhtes eurosüsteemi raamatupidamise ja finantsaruandluse eesmärgil.
2. Käesolevat suunist kohaldatakse põhikirjaga kehtestatud eurosüsteemi raamatupidamise ja finantsaruandluse korra ulatuses. Seega ei kohaldata seda RKPde riigisestele aruannetele ega finantsaruannetele. Et saavutada kooskõla ja võrreldavus eurosüsteemi ja riikide normide vahel, soovitatakse RKPdel järgida oma riigisiseses aruandluses ja finantsaruannetes võimalikult suurel määral käesolevas suunises sätestatud eeskirju.

*Artikkel 3***Raamatupidamise põhimõtted**

Raamatupidamises kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

- a) tegelik majanduslik olukord ja läbipaistvus: raamatupidamismeetodid ja finantsaruandlus kajastavad tegelikku majanduslikku olukorda, on läbipaistvad ja juhitud järgmistest kvaliteedinõuetest: arusaadavus, asjakohasus, usaldusväärsus ja võrreldavus. Tehingute arvestusel ja esitamisel on lisaks õiguslikule vormile aluseks ka nende olemus ja tegelik majanduslik sisu;

⁽¹⁾ . Otsust on viimati muudetud otsusega EKP/2004/9 (ELT L 205, 9.6.2004, lk 17).

⁽²⁾ ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

▼B

- b) usaldatavus: varade ja kohustuste väärtuse hindamist ja tuluarvestust teostatakse usaldatavuse põhimõttest lähtudes. Käesoleva suunise mõistes tähendab see seda, et realiseerimata kasumit ei kajastata kasumiaruandes tuluna, vaid see kantakse otse ümberhindluskontole, ja et realiseerimata kahjum kajastatakse aasta lõpul kasumiaruandes, kui see ületab eelmist ümberhindluskasumit, mis on kajastatud vastaval ümberhindluskontol. Usaldatavuse põhimõttega ei ole kooskõlas varjatud reservid ja kirjete tahtlik vääritimärkimine bilansis ja kasumiaruandes;
- c) bilansipäevajärgsed sündmused: varasid ja kohustusi korrigeeritakse sündmuste osas, mis toimuvad aastabilansi kuupäeva ja finantsaruannete asjaomaste organite poolt heakskiitmise kuupäeva vahelisel ajal, kui need mõjutavad varade ja kohustuste olemust bilansipäeval.
- d) Kui pärast bilansipäeva toimuvad sündmused, mis ei mõjuta varade ja kohustuste olemust bilansipäeval, kuid mille mitteavaldamine mõjutaks raamatupidamisaruannete kasutajate võimet teha õigeid hinnanguid ja otsuseid, ei korrigeerita varasid ja kohustusi, kuid need sündmused avalikustatakse.
- e) olulisus: kõrvalekalded raamatupidamiseeskirjadest, sealhulgas nendest, mis mõjutavad RKPde ja EKP kasumi ja kahjumi arvestust, on lubatud ainult siis, kui on võimalik põhjendatult otsustada, et need on aruandeüksuse finantsaruannete üldises kontekstis ja esitusviisis ebaolulised;
- f) jätkuvuse põhimõte: aruanded koostatakse tegevuse jätkuvuse põhimõttel;
- g) tekkepõhine arvestuspõhimõte: tulud ja kulud kajastatakse arvestusperioodil, kui nad teenitakse või tekivad, mitte aga perioodil, kui nad laekuvad või makstakse;
- h) järjepidevus ja võrreldavus: bilansilise väärtuse hindamisel ja tulude kajastamisel kohaldatakse eurosüsteemis kriteeriumeid järjepidevalt ühetaolise ja pideva lähenemisviisiga, et tagada raamatupidamisaruannetes esitatud andmete võrreldavus.

*Artikkel 4***Varade ja kohustuste kajastamine**

Rahaline või muu vara/kohustus kajastatakse aruandeüksuse bilansis üksnes juhul, kui:

- a) on tõenäoline, et vara või kohustuse kandega seotud tulevane majanduslik kasu liigub aruandeüksusesse või aruandeüksusest välja;
ja
- b) kõik vara või kohustusega seotud riskid ja kasu on suures osas tulnud üle aruandeüksusele;
ja
- c) vara maksumust või väärtust aruandeüksuse jaoks või kohustuse suurust saab usaldusväärset mõõta.

*Artikkel 5***Tekkepõhine ja kassa-/arvelduspõhine arvestus**

1. Välisvaluutatehingute, välisvaluutas vääringustatud finantsinstrumentide ja nendega seotud viitsummade kirjendamisel tuleb kasutada tekkepõhist arvestust. Tekkepõhise arvestuse kohaldamisel kasutatakse kahte erinevat meetodit:

- a) "tavaline meetod" nagu see on määratletud III ja IV peatükis ning III lisas;

▼B

ja

b) “alternatiivne meetod” nagu see on määratletud III lisas.

▼M2

2. Välisvaluutas väärtpaberitehingute, sealhulgas aktsiainstrumentide, kajastamiseks võib jätkuvalt kasutada kassa-/arvelduspõhist arvestust. Seonduvad laekunud intressid, sealhulgas üle- või alakurss, kirjendatakse iga päev arvelduspäeva alusel.

▼B

3. RKPd võivad kasutada kas tekkepõhist või kassa-/arvelduspõhist arvestust, et kirjendada mistahes konkreetseid eurodes vääringustatud tehinguid, finantsinstrumente ja seonduvaid viitlaekumisi.

4. Välja arvatud kvartali- ja aastalõpu korrigeerimised ning kirjade “Muud varad” ja “Muud kohustused” all näidatavad andmed, peavad eurosüsteemi finantsaruandluse eesmärgil igapäevase finantsaruandluse osana esitatavad arvud kajastama ainult sularaha voogu bilansikirjetes.

II PEATÜKK

BILANSI KOOSTAMISE JA BILANSILISE VÄÄRTUSE HINDAMISE EESKIRJAD*Artikkel 6***Bilansi ülesehitus**

Eurosüsteemi finantsaruandluse raames on EKP ja RKPde bilansi ülesehituse aluseks IV lisas esitatud bilansiskeem.

*Artikkel 7***Bilansilise väärtuse hindamise eeskirjad**

1. Bilansilise väärtuse hindamiseks kasutatakse jooksvaid turukursse ja turuhindu, kui IV lisas ei ole märgitud teisiti.

▼M2

2. Kulla, välisvaluutainstrumentide, väärtpaberite (v.a need, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks) ja kaubeldavate väärtpaberite ning finantsinstrumentide ümberhindamine nii bilansis kui ka bilansiväliselt toimub kvartali ümberhinduspäeval ning turu keskmise kursi ja hinna alusel. See ei välista aruandeüksustel portfelli sagedasemat ümberhindamist sisevajaduse korral; tingimuseks on bilansikirjete aruandlus ainult kvartali jooksul kehtinud tehinguväärtuse kohaselt.

▼M4

3. Kulla puhul ei eristata hinna ja valuuta ümberhindluse erinevusi, vaid arvestatakse ühte kulla ümberhindluse erinevust kindlaksmääratud kullaühiku eurohinna alusel, mis on tuletatud euro ja USA dollari vahetuskursist ümberhinduspäeval. Ümberhindamine toimub valuutavahe- tuse puhul valuutapõhiselt hõlmates bilansilisi ja bilansiväliseid tehinguid ning väärtpaberite puhul koodipõhiselt st sama ISIN-koodi/liigi alusel, välja arvatud nende väärtpaberite puhul, mis on kajastatud kirjade „Muud finantsvarad” või „Mitmesugused muud varad” all või rahapoliitika eesmärgil hoitavate väärtpaberite puhul, mida käsitletakse eraldi positsioonidena.

▼B

4. Ümberhindluskanded storneeritakse järgmise kvartali lõpus, välja arvatud aasta lõpus kasumiaruandesse kantud realiseerimata kahjum; kvartali jooksul kajastatakse tehingud tehinguhindade ja -kurssidega.

▼M4

5. Väärtpaberid, mis on liigitatud tähtaja lõpuni hoitavateks, loetakse eraldi positsioonideks, hinnatakse amortisatsioonikulude põhjal ja nende suhtes kohaldatakse väärtuse langusest tulenevat kulu. Sama käsitlust

▼M4

kohaldatakse mittekaubeldavate väärtpaberite puhul. Väärtpaberid, mis on liigitatud tähtja lõpuni hoitavateks, võib müüa enne nende tähtja lõppu:

- i) kui müüdavast kogust ei peeta oluliseks võrreldes tähtja lõpuni hoitavate väärtpaberite portfelli kogumahuga või
- ii) kui need väärtpaberid müüakse tähtpäeva kuul või
- iii) erandlikus olukorras, nagu näiteks emitendi krediitvõime olulise halvenemise korral, või tulenevalt EKP nõukogu sellekohasest rahapoliitikaotsusest.

▼B*Artikkel 8***Pöördtehingud**

1. Repolepingu alusel teostatud pöördtehing kajastatakse tagatud sissetuleva hoiusena bilansi kohustuste poolel, kusjuures tagatist kajastav kirje jääb bilansi varade poolele. Müüdnud väärtpabereid, mis kuuluvad tagasiostmisele repolepingute alusel, käsitleb aruandeüksus, kes peab need tagasi ostma, nagu oleksid kõnealused varad endiselt osa portfelist, millest need müüdi.

2. Pöördrepolingute alusel teostatud pöördtehing kajastatakse bilansi varade poolel laenusumma ulatuses tagatud väljamineva laenuna. Pöördrepolingute alusel soetatud väärtpaberite väärtust ei hinnata ümber ning neist tulenevat kasumit või kahjumit ei kajastata kasumiaruandes rahalisi vahendeid välja laenanud aruandeüksuse poolt.

3. Väärtpaberilaenu tehingute korral jäävad väärtpaberid üleandja bilanssi. Nende tehingute kajastamine raamatupidamises toimub samal viisil nagu repotehingute puhul. Kui vastuvõtjana tegutseva aruandeüksuse poolt laenuks võetud väärtpabereid ei hoita aasta lõpu seisuga tema hoiukontol, moodustab vastuvõtja eraldise kahjumi katmiseks, kui tehingu aluseks olnud väärtpaberite turuväärtus on pärast laenutehingu lepingukuupäeva tõusnud. Kui väärtpaberid on vahepeal ära müüdnud, näitab vastuvõtja väärtpaberite tagasikandmise kohustust.

4. Tagatisega kullatehinguid käsitletakse repolepingutena. Kõnealuste tagatud tehingutega seotud kullavooge ei kajastata raamatupidamisaruannetes ning tehingu hetke- ja tähtpäevahinna vahet käsitletakse tekkepõhiselt.

▼M2

5. Pöördtehinguid, sealhulgas väärtpaberilaenutehinguid, mis on tehtud automatiseeritud väärtpaberilaenuprogrammi raames, kajastatakse bilansis üksnes juhul, kui asjaomase RKP või EKP arvele on kantud sularahatagatis.

▼B*Artikkel 9***Kaubeldavad aktsiainstrumentid****▼M2**

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kaubeldavate aktsiainstrumentide (aktsiad või aktsiafondid) suhtes, olenemata sellest, kas tehinguid teeb vahetult aruandeüksus või tema esindaja, v.a pensionifondide tehingud, tehingud kapitaliosaluste, investeringutega tüürettevõtetesse või oluliste osalusega.

2. Välisvaluutas vääringustatud aktsiainstrumentid, mis esitatakse „Muu vara” all, ei ole üldise valuutapositsiooni osa, vaid moodustavad eraldi valuutapositsiooni osa. Seonduvat valuutavahetuskasumit ja

▼ M2

-kahjumit võib arvutada keskmise puhasmaksumuse meetodil või keskmise maksumuse meetodil.

3. Aktsiaporffelle hinnatakse ümber kooskõlas artikli 7 lõikega 2. Ümberhindamine toimub kirjepõhiselt. Aktsiafondide puhul teostatakse ümberhindamine netopõhiselt, mitte aktsiate kaupa. Erinevaid aktsiaid või erinevaid aktsiafonde omavahel ei tasaarveldata.
4. Tehingud kajastatakse bilansis tehinguhinnaga.
5. Maakleritasu võib kajastada vara maksumuse hulka kuuluva tehingukuluna või kuluna kasumiaruandes.
6. Dividendinõude summa kajastatakse aktsia maksumuse all. Pärast nimekirja sulgemist käsitletakse dividendinõude summat eraldi kirjena kuni dividendi väljamakseni.
7. Dividenditulu perioodi lõpu seisu ei esitata, kuna see kajastub juba aktsiainstrumentide turuhinnas, v.a aktsia noteerimise puhul pärast dividendimakset.
8. Märkimisõigusi käsitletakse emiteerimisel eraldi varana. Soetusmaksumuse arvutamise aluseks on olemasoleva aktsiainstrumenti keskmine hind, soetatavate optioonide tehinguhind ning olemasolevate ja uute aktsiainstrumentide vaheline proportsioon. Samas võib märkimisõiguse hinna aluseks olla ka märkimisõiguse väärtus turul, olemasoleva aktsiainstrumenti keskmine hind ja aktsiainstrumenti turuhind enne märkimisõiguste emissiooni.

▼ M1*Artikkel 9a***Sünteetilised instrumendid**

1. Kõik instrumendid, mis koos moodustavad sünteetilise instrumendi, tuleb eristada ja käsitleda teistest instrumentidest eraldi kooskõlas käesolevas suunises sätestatud üldreeglite, hindamisreeglite, tuluarvestuse ja instrumentide suhtes kohaldatavate erinõuetega.
2. Erandina artikli 3 lõikest b, artikli 7 lõikest 3, artikli 11 lõikest 1 ja artikli 13 lõikest 2 võib sünteetiliste instrumentide hindamise suhtes kohaldada järgmist asenduskäsitlust:
  - a) instrumentide, mis liidetult moodustavad sünteetilise instrumendi, realiseerimata kasumi ja kahjumi võib aasta lõpus tasaarveldada. Sel juhul kirjendatakse realiseerimata netokasum ümberhindluskontol. Realiseerimata kahjum kantakse kasumi ja kahjumi kontole, kui see ületab eelmist ümberhindluskasumit, mis on kajastatud vastaval ümberhindluskontol;
  - b) väärtpaberid, mis on sünteetilise instrumendi osa, ei kuulu nende väärtpaberite koguomandisse, vaid neid hoitakse eraldi;
  - c) realiseerimata kahjum või kasum, mis on aasta lõpus kantud kasumi ja kahjumi kontole, amortiseeritakse järgmistel aastatel eraldi.
3. Juhul kui ühe liidetud instrumendi tähtaeg lõpeb, see müüakse, lõpeb või pööratakse täitmisele, peab aruandeüksus lõikes 2 osutatud asenduskäsitluse lõpetama ja kogu eelmistel aastatel kasumi ja kahjumi kontole krediteeritud tulu amortiseerimata ümberhindluskasumit tuleb viivitamata storneerida.
4. Lõikes 2 osutatud asenduskäsitlust võib kohaldada ainult järgmiste tingimuste täitmise korral:
  - a) üksikinstrumentide juhtimine ja nende tasuvuse hindamine toimub liidetult, järgides riskijuhtimis- või investeerimisstrateegiat;
  - b) esmasel käsitlemisel struktureeritakse ja määratletakse üksikinstrumendid sünteetilise instrumendina;

▼ M1

- c) asenduskäsitluse kasutamine kõrvaldab või vähendab oluliselt hindamise mittevastavust (*valuation mismatch*), mis tuleneb käesolevas suunises sätestatud üldreeglite kohaldamisest üksikinstrumentidele; ja
- d) kontrollida tuleb dokumentatsiooni olemasolu, mis võimaldaks eelmistes punktides a kuni c sätestatud tingimuste täitmist.

▼ B*Artikkel 10***Pangatähed**

1. Põhikirja artikli 52 rakendamiseks ei kirjendata RKP valduses olevaid teiste osalevate liikmesriikide pangatähti ringluses olevateks pangatähtedena vaid eurosüsteemisiseste saldodena. Teiste osalevate liikmesriikide pangatähtede käsitlemise kord on järgmine:

- a) RKP, kes võtab vastu teise RKP poolt emiteeritud euroala riigi vääringus pangatähti, teatab iga päev pangatähed emiteerinud RKP-le vahetamiseks esitatud pangatähtede väärtuse, välja arvatud juhul, kui vastava päeva käive on väike. Pangatähed emiteerinud RKP algatab ► M1 TARGET/TARGET2 ◀ süsteemi kaudu piiriülese makse pangatähed vastu võtnud RKP-le;

ja

- b) pangatähed emiteerinud RKP raamatupidamises korrigeeritakse eespool osutatud teate saamisel “ringluses olevate pangatähtede” andmeid.

2. “Ringluses olevad pangatähed” RKPde bilanssides koosneb kolmest komponendist:

- a) ringluses olevate euro pangatähtede korrigeerimata väärtus, sealhulgas euroala riigi vääringus pangatähtede väärtus eurole ülemineva RKP puhul sularahavahetuse aastal, mis arvutatakse vastavalt ühele kahest allpool toodud meetodist:

Meetod A: $B = P - D - N - S$

Meetod B: $B = I - R - N$

kus:

- B on “Ringluses olevate pangatähtede” korrigeerimata väärtus
- P on toodetud või trükikojast tulnud või teistelt RKPdelt saadud pangatähtede väärtus
- D on hävitatud pangatähtede väärtus
- N on RKP poolt emiteeritud riigi pangatähtede väärtus, mis on teiste RKPde valduses (millest on teatatud, kuid mida ei ole veel päritoluriiki tagasi saadetud)
- I on ringlusse lastud pangatähtede väärtus
- R on vastuvõetud pangatähtede väärtus
- S on pangatähtede väärtus varudes/varahoidlas;

- b) miinus väljaspool euroala hoitavate euro pangatähtede (*Extended Custodial Inventory*, ECI) programmiga seotud tasustamata nõuete summa ECI panga vastu, juhul kui antakse üle ECI programmiga seotud pangatähtede omand;

- c) pluss või miinus pangatähtede jaotamise aluse kohaldamisest tulenevate kohandamiste summa.

▼B

III PEATÜKK
KASUMI KAJASTAMINE

Artikkel 11

Kasumi kajastamine

1. Kasumi kajastamise suhtes kohaldatakse järgmisi eeskirju:
  - a) realiseeritud kasum ja realiseeritud kahjum kajastatakse kasumiaruandes;
  - b) realiseerimata kasumit ei kajastata kasumina, vaid kirjendatakse vahetult ümberhindluskontol;
  - c) aasta lõpul realiseerimata kahjum kajastatakse kasumiaruandes, kui see ületab eelmist ümberhindluskasumit, mis on kajastatud vastaval ümberhindluskontol;
  - d) kasumiaruandes kajastatud realiseerimata kahjumit ei kanta järgmistel aastatel tagasi uue realiseerimata kasumi arvel;
  - e) ühe väärtpaberi, valuuta või kulla positsioonide realiseerimata kahjumit ei tasaarveldata muude väärtpaberite või valuutade või kulla realiseerimata kasumiga;

▼M4

- f) aasta lõpul väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse kasumiaruandes ning seda ei kanta järgmistel aastatel tagasi, välja arvatud juhul, kui väärtuse langus kahaneb ning selle kahanemise saab seostada tuvastatava sündmusega, mis toimus pärast väärtuse languse esmast kirjendamist.

▼B

2. Üle- või alakurss, mis tuleneb emiteeritud ja ostetud väärtpaberitest, arvutatakse ja esitatakse intressitulu osana ning amortiseeritakse väärtpaberite järelejäänud eluea jooksul lineaarmedodil või sisemise tasuvuslääve meetodil (*internal rate of return*, IRR). Sisemise tasuvuslääve meetod on kohustuslik nullkuponigiga väärtpaberite puhul, mille järelejäänud tähtaeg on soetamise hetkel üle ühe aasta.
3. Finantsvarade ja kohustuste välisvaluutas vääringustatud viitlaekumisi ja -võlgu, nt intressivõlgu ja amortiseeritud üle/alakursse, arvutatakse ja kirjendatakse raamatupidamises igapäevaselt vastavalt viimaste suhtes kehtivatele kurssidele. Finantsvarade ja kohustuste eurodes vääringustatud viitsummasid arvutatakse ja kirjendatakse raamatupidamises vähemalt kord kvartalis. Muud viitsummad arvutatakse ja kajastatakse raamatupidamises vähemalt kord aastas.
4. Sõltumata viitsummade arvutamise sagedusest, kuid arvestades artikli 5 lõikes 4 viidatud eranditega, esitavad aruandeüksused andmeid kvartali jooksul kehtinud tehinguväärtuse kohaselt.
5. Välisvaluutades vääringustatud viitsummad arvutatakse ümber kande tegemise päeva vahetuskursiga ning võetakse arvesse valuutaposisioonis.
6. Üldiselt võib viitsummade arvutamiseks aasta jooksul kasutada kohalikku tava, nt võib neid arvutada kvartali viimase pangapäevani või viimase kalendripäevani. Samas on aasta lõpul kohustuslikuks arvestuskuupäevaks 31. detsember.
7. Valuuta väljavool, mis toob kaasa selle valuuta positsiooni muutuse, võib põhjustada realiseeritud valuutakasum või -kahjumi.

Artikkel 12

Tehingukulud

1. Tehingukulude suhtes kohaldatakse järgmisi üldeeskirju:
  - a) kulla, välisvaluutainstrumentide ja väärtpaberite puhul kasutatakse müüdüd instrumentide soetusmaksumuse arvutamiseks igapäevaselt keskmise kulu meetodit, arvestades vahetuskursi- ja/või hinnakõikumiste mõju;
  - b) vara/kohustuse keskmist soetusmaksumust/kurssi vähendatakse/suurendatakse realiseerimata kahjumi võrra, mis on aasta lõpus kasumiaruandesse kantud;
  - c) kupongväärtpaberite soetamise korral käsitletakse ostetud kupongi-tulu nõuet eraldi. Välisvaluutas vääringustatud väärtpaberid on kõnealuse valuuta positsiooni osa, kuid ei mõjuta keskmise hinna määramisel vara maksumust või hinda ega kõnealuse valuuta maksu-must.
2. Väärtpaberite suhtes kohaldatakse järgmisi erieeskirju:
  - a) tehingud kajastatakse tehinguhinnaga ja esitatakse raamatupidamisa-ruannetes puhashinnas;
  - b) depoo- ja haldustasusid, arvelduskonto tasusid ja muid kaudseid kulusid ei loeta tehingukuludeks ning kantakse kasumiaruandesse. Neid ei käsitleta konkreetse vara keskmise kulu osana;
  - c) tulu kajastatakse brutosummas, kusjuures kinnipeetavaid ja muid makse, mis kuuluvad tagastamisele, arvestatakse eraldi;
  - d) väärtpaberi keskmise soetusmaksumuse arvutamiseks i) liidetakse kõik päeva jooksul toimunud ostutehingud soetusmaksumuses eelmise päeva seisule, et arvutada välja uus kaalutud keskmine hind enne sama päeva müügitehingute arvesse võtmist või ii) kajas-tatakse väärtpaberite üksikud ostu- ja müügitehingud jooksvalt tehingute toimumise järjekorras, et arvutada välja korrigeeritud keskmine hind.
3. Kulla ja välisvaluuta suhtes kohaldatakse järgmisi erieeskirju:
  - a) välisvaluutatehingud, millega ei kaasne vastava valuutapositsiooni muutust, arvutatakse ümber eurodesse lepingu- või arvelduspäeva vahetuskursiga ning need ei mõjuta kõnealuse valuutapositsiooni soetusmaksumust;
  - b) välisvaluutatehingud, millega kaasneb vastava valuutapositsiooni muutus, arvutatakse ümber eurodesse lepingupäeva vahetuskursiga;
  - c) välisvaluutas või kullas vääringustatud väärtpaberite pöördtehingute põhisummade arveldamine ei ole aluseks muudatuste tegemisele vastavas valuuta- või kullapositsioonis;
  - d) tegelikud sularahalaekumised ja -maksed arvutatakse ümber arvel-duse toimumise päeva vahetuskursiga;
  - e) kui tegemist on pika positsiooniga, lisatakse päeva jooksul toimunud valuutade ja kulla netosissevoog päeva keskmise maksumuse alusel eelmise päeva seisule iga valuuta ja kulla kohta, saades uue kaalutud keskmise kursi/kulla hinna. Netoväljavoo puhul on realiseeritud kasumi või kahjumi arvutamise aluseks vastava valuuta- või kulla-positsiooni keskmine maksumus eelmisel päeval, nii et keskmine maksumus püsib muutumatuna. Keskmise kursi/kulla hinna erine-vused päeva jooksul toimunud sisse- ja väljavoo vahel annavad samuti tulemuseks realiseeritud kasumi või kahjumi. Kui valuuta-või kullapositsioon on negatiivne, kohaldatakse eespool kirjeldatud lähenemist vastupidiselt. Seega mõjutab netoväljavoo kohustuse positsiooni keskmist maksumust, samas kui netosissevoog vähendab positsiooni suurust vastavalt kehtivale kaalutud keskmisele valuuta-

▼B

kursile/kulla hinnale, mille tulemuseks on realiseeritud kasum või kahjum;

- f) valuutatehingute kulud ja muud üldkulud kantakse kasumi ja kahjumi kontole.

IV PEATÜKK

BILANSIVÄLISTE INSTRUMENTIDE RAAMATUPIDAMISE EESKIRJAD*Artikkel 13***Üldeeskirjad**

1. Välisvaluuta tähtpäevatehingud, vääringute vahetustehingute tähtpäevaosad ja muud valuutainstrumentid, mis hõlmavad ühe vääringu vahetamist teise vastu tulevasel kuupäeval, arvatakse keskmise soetusmaksumuse ning kursivahedest tuleneva kasumi ja kahjumi arvutamisel välisvaluuta netopositsioonide hulka.
2. Intressimäära vahetustehingute, futuuride, tähtpäevalepingute, muude intressitoodete ja optioonide arvestamine ja ümberhindamine toimub ükshaaval. Neid instrumente käsitletakse bilansikirjetest eraldi.
3. Bilansivälistest instrumentidest tulenevat kasumit ja kahjumit kajastatakse ja käsitletakse bilansiinstrumentidega sarnasel viisil.

*Artikkel 14***Välisvaluuta tähtpäevatehingud**

1. Tähtpäeva ostu- ja müügitehinguid kajastatakse bilansivälistel kontodel tehingupäevast arvelduspäevani tähtpäevatehingu hetkekursiga. Müügitehingu realiseeritud kasumit ja kahjumit arvutatakse valuutapositsiooni keskmise maksumuse alusel tehingupäeval vastavalt ostu ja müügi igapäevase tasaarveldamise meetodile.
2. Hetkekursi ja tähtpäevakursi vahet käsitletakse tekkepõhiselt intressikohustuse või -nõudena.
3. Arvelduspäeval bilansivälised kontod storneeritakse.
4. Tähtpäevatehingute tehingupäeva hetkekurs mõjutab valuutapositsiooni.
5. Tähtpäevapositsioonide väärtust hinnatakse koos sama valuuta hetkepositsiooniga, tasaarvestades võimalikud erinevused, mis võivad ilmned ühe valuutapositsiooni piires. Netokahjumi saldo debiteeritakse tulude ja kulude kontole, kui see ületab ümberhindluskontol kajastatud eelmist ümberhindluskasumit. Puhaskasumi saldo krediteeritakse ümberhindluskontole.

*Artikkel 15***Valuutavahetustehingud**

1. Ostu- ja müügi tähtpäeva- ja hetketehingud kajastatakse bilansi-kontodel vastaval arvelduspäeval.
2. Ostu- ja müügi tähtpäeva- ja hetketehingud kajastatakse bilansivälistel kontodel tehingupäevast arvelduspäevani tehingu hetkekursiga.
3. Müügitehingud kajastatakse tehingu hetkekursiga. Seega ei teki kasumit ega kahjumit.
4. Hetke- ja tähtpäevakursi vahet käsitletakse nii ostu kui ka müügi puhul tekkepõhiselt intressikohustuse või -nõudena.

▼B

5. Arvelduspäeval bilansivälised kontod storneeritakse.
6. Välisvaluutapositsioon muutub ainult seoses välisvaluutas väärin-gustatud viitsummadega.
7. Tähtpäevapositsiooni väärtust hinnatakse koos hetkepositsiooniga.

▼M2*Artikkel 16***Futuurid**

1. Futuurid kajastatakse tehingupäeval bilansivälistel kontodel.

▼B

2. Esialgne marginaal kajastatakse sularahas deponeerimisel eraldi varana. Kui deponeeritakse väärtpaberina, jääb see bilansis muutuma-tuks.
3. Kõikumise marginaalide igapäevased muutused kantakse tulude ja kulude kontole ning need mõjutavad valuutapositsiooni. Sama menetlust kohaldatakse ka avatud positsiooni sulgemispäeval, sõltumata sellest, kas üleandmine toimub või mitte. Kui üleandmine toimub, tehakse ostu- või müügikanne turuhinnaga.
4. Teenustasud kantakse tulude ja kulude kontole.

*Artikkel 17***Intressimäära vahetustehingud**

1. Intressimäära vahetustehingud kajastatakse tehingupäeval bilansi-välistel kontodel.
2. Nii laekunud kui ka väljamakstud jooksvad intressimaksud kajas-tatakse tekkepõhiselt. Ühe intressimäära vahetustehingu maksed võib arveldada netos, kuid arvestatud intressitulude ja -kulu aruandlus toimub brutosummas.

▼M2

3. Intressivahetustehingud hinnatakse ümber üksikjuhtude kaupa ja vajaduse korral arvutatakse valuuta hetkekursiga ümber eurodesse. Soovitav on kasumiaruandes aasta lõpus kajastatud realiseerimata kahjum amortiseerida järgnevat aastate jooksul; intressimäära vahetuse tähtpäevatehingute puhul peaks amortiseerimine algama tehingu väärtus-päevast ja olema lineaarne. Realiseerimata ümberhindluskasum kreditee-ritakse ümberhindluskontole.

▼B

4. Teenustasud kantakse tulude ja kulude kontole.

*Artikkel 18***Intressimäära tähtpäevalepingud**

1. Intressimäära tähtpäevalepingud kajastatakse tehingupäeval bilan-sivälistel kontodel.
2. Hüvitus, mida üks pool peab arvelduspäeval teisele maksma, kantakse arvelduspäeval tulude ja kulude kontole. Makseid ei kajastata tekkepõhiselt.
3. Kui intressimäära tähtpäevalepingud on välisvaluutas, mõjutavad hüvitusmaksed valuutapositsiooni. Hüvitusmaksed arvutatakse arveldus-päeva hetkekursiga ümber eurodesse.
4. Kõik intressimäära tähtpäevalepingud hinnatakse ümber ükshaaval ja vajaduse korral arvutatakse valuuta hetkekursiga ümber eurodesse. Aasta lõpus kasumiaruandesse kantud realiseerimata kahjumit ei tasaar-

▼B

veldata järgnevate aastate realiseerimata kasumiga, välja arvatud juhul, kui instrument on suletud või lõpetatud. Realiseerimata ümberhindluskasum krediteeritakse ümberhindluskontole.

5. Teenustasud kantakse tulude ja kulude kontole.

*Artikkel 19***Tähtpäevatehingud väärtpaberitega**

Tähtpäevatehinguid väärtpaberitega kajastatakse vastavalt ühele kahest allpool toodud meetodist:

1. *Meetod A:*

- a) tähtpäevatehingud väärtpaberitega kajastatakse bilansivälistel kontodel tehingupäevast arvelduspäevani tähtpäevatehingu tähtpäevahinnaga;
- b) kaubeldud väärtpaberite positsiooni keskmine maksumus ei muutu arveldamiseni; müügi tähtpäevatehingute kasum ja kahjum arvutatakse arvelduspäeval;
- c) arvelduspäeval bilansivälised kontod storneeritakse ja ümberhindluskonto saldo, kui on, krediteeritakse tulude ja kulude kontole. Ostetud väärtpaber kajastatakse tähtpäeval hetkehinna alusel (tegelik turuhind), kusjuures erinevus algsest tähtpäevahinnast kajastatakse realiseeritud kasumi või kahjumina;
- d) välisvaluutas vääringustatud väärtpaberite puhul ei muutu valuuta netopositsiooni keskmine maksumus, kui aruandeüksusel juba on kõnealuse valuuta positsioon. Kui tähtpäevatehinguga ostetud võlakiri on vääringus, mille positsiooni aruandeüksusel ei ole ja ta peab seda vääringut ostma, kohaldatakse artikli 12 lõike 3 punktis d sätestatud valuutaostueeskirju;
- e) tähtpäevapositsioone hinnatakse üksikhaaval vastavalt tehingu järelejäänud kestusele turu tähtpäevakursi alusel. Ümberhindluskahjum debiteeritakse aasta lõpus kasumiaruandesse ning ümberhindluskasum krediteeritakse ümberhindluskontole. Aasta lõpus kasumiaruandesse kantud realiseerimata kahjumit ei tasaarveldata järgnevate aastate realiseerimata kasumiga, välja arvatud juhul, kui instrument on suletud või lõpetatud.

2. *Meetod B:*

- a) tähtpäevatehingud väärtpaberitega kajastatakse bilansivälistel kontodel tehingupäevast arvelduspäevani tähtpäevatehingu tähtpäevahinnaga. Arvelduspäeval bilansivälised kontod storneeritakse;
- b) kvartali lõpus hinnatakse väärtpaber ümber netopositsiooni alusel, mis tuleneb bilansist ja bilansivälistel kontodel kajastatud sama väärtpaberi müügist. Ümberhindlussumma on võrdne erinevusega kõnealuse netopositsiooni ümberhindamisel saadud hinna ja sama positsiooni keskmise bilansilise maksumusele vahel. Kvartali lõpus kohaldatakse tähtpäevaostude suhtes artiklis 7 kirjeldatud ümberhindlusmenetlust. Ümberhindlustulem on võrdne hetkehinna ja ostukohustuste keskmise maksumuse vahega;
- c) tähtpäevamüügi tulem kajastatakse aruandeaastal, mille jooksul kohustus võeti. Kõnealune tulem on võrdne algse tähtpäevahinna ja bilansipositsiooni keskmise maksumuse või bilansiväliste ostukohustuste keskmise maksumuse vahega, kui bilansipositsioon on müügihetkel ebapiisav.

▼B*Artikkel 20***Optioonid**

1. Optioone kajastatakse bilansivälistel kontodel tehingupäevast kasutamise- või aegumispäevani alusinstrumendi tehinguhinnaga.
2. Välisvaluutas väeringustatud optiooniõiguse tasu arvutatakse ümber eurodesse lepingu- või arvelduspäeva vahetuskursiga. Makstud tasu kajastatakse eraldi varana, saadud tasu kajastatakse eraldi kohustusena.
3. Optiooni kasutamise korral kajastatakse selle alusinstrument bilansis optiooni tehinguhinnaga pluss/miinus optiooniõiguse tasu. Optiooniõiguse tasu korrigeeritakse vastavalt aasta lõpul kasumiaruandesse kantud realiseerimata kahjumile.
4. Kui optiooni ei kasutata, kantakse optiooniõiguse tasu, mida on korrigeeritud vastavalt eelmise aastalõpu realiseerimata kahjumile, optiooni tähtpäeva vahetuskursi alusel tulude ja kulude kontole.
5. Valuutapositsiooni mõjutavad futuurilaadsete optioonide igapäevaste kõikumiste marginaal, optiooniõiguse tasu võimalik vähendamine aasta lõpul, alusinstrumendiga kauplemine optiooniõiguse kasutamise päeval või optiooniõiguse tasu optioonitähtaja lõppemisel. Kõikumise marginaalide igapäevased muutused kantakse tulude ja kulude kontole.
6. Iga optioonileping hinnatakse ümber eraldi. Kasumiaruandes kajastatud realiseerimata kahjumit ei tasaarveldata järgmiste aastate realiseerimata kasumiga. Realiseerimata ümberhindluskasum krediteeritakse ümberhindluskontole. Mis tahes optiooni realiseerimata kahjumit ei tasaarveldata mistahes teise optiooni realiseerimata kasumiga.
7. Lõike 6 kohaldamisel on turuväärtuseks noteeritud hind, kui see noteeritakse börsil, väärtpaperivahendaja, maakleri või muult sarnase üksuse poolt. Kui noteeritud hind ei ole kättesaadav, määratakse turuväärtus hindamise meetodi abil. Sellist hindamise meetodit tuleb kasutada järjepidevalt ning peab olema võimalik tõendada, et meetod võimaldab leida usaldusväärse hinna, mis oleks saadud reaalse turutehingu puhul.
8. Teenustasud kantakse tulude ja kulude kontole.

V PEATÜKK

ARUANDLUSKOHUSTUS*Artikkel 21***Aruandluse vorm**

1. RKPd esitavad aruandeid eurosüsteemi finantsaruandluse eesmärgil EKP-le vastavalt käesolevale suunisele.
2. Eurosüsteemi aruandlus peavad hõlmama kõiki IV lisas nimetatud kirjeid. IV lisas on kirjeldatud ka erinevate bilansiskeemide puhul nõutavate kirjete sisu.
3. Erinevate avaldatud raamatupidamisaruannete vorm peab vastama järgmistele lisadele:
  - a) eurosüsteemi avaldatud konsolideeritud nädalaaruanne pärast kvartali lõppu V lisas;
  - b) eurosüsteemi avaldatud konsolideeritud nädalaaruanne kvartali jooksul VI lisas;
  - c) eurosüsteemi konsolideeritud aastabilanss VII lisas.

VI PEATÜKK

AVALDATUD AASTABILANSID JA KASUMIARUANDED

Artikkel 22

Avaldatud bilansid ja kasumiaruanded

RKPdel soovitatakse kohandada oma avaldatud aastabilansid ja kasumiaruanded vastavalt VIII ja IX lisale.

VII PEATÜKK

KONSOLIDEERIMISREEGLID

Artikkel 23

Üldised konsolideerimisreeglid

1. Eurosüsteemi konsolideeritud bilansid hõlmavad EKP ja RKPde bilansside kõiki kirjeid.
2. Konsolideerimisel koostatakse aruanded ühtsetel alustel. Kõik eurosüsteemi raamatupidamisaruanded koostatakse samastel põhimõtetel, kohaldades samu konsolideerimisvõtteid ja -menetlusi.
3. Eurosüsteemi konsolideeritud bilansid koostab EKP. Nimetatud bilansid lähtuvad järgmisest: vajadus ühtsete raamatupidamisvõtteid ja -võtete järele; samaaegsete aruandeperioodide vajadus eurosüsteemis; eurosüsteemisestest tehingutest ja positsioonidest tulenevate konsolideerimise korrigeerimise vajadus; muudatuste arvestamine eurosüsteemi koosseisus.
4. Mis tahes iseseisvad bilansikirjed, välja arvatud RKPde ja EKP eurosüsteemisesed saldod, agregeeritakse konsolideerimisel.
5. RKPde ja EKP saldod kolmandate isikutega kajastatakse konsolideerimisel brutosummadena.
6. Eurosüsteemisesed saldod esitatakse EKP ja RKPde bilansides vastavalt IV lisale.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 24

Eeskirjade täiendamine, kohaldamine ja tõlgendamine

1. EKPSi raamatupidamise ja emissioonitulu komitee (*Accounting and Monetary Income Committee, AMICO*) annab juhatuse kaudu nõukogule aru EKPS raamatupidamis- ja aruandluseeskirjade täiendamise, kohaldamise ja täitmise kohta.
2. Käesoleva suunise tõlgendamisel võetakse arvesse ettevalmistustööd, ühenduse õigusaktidega ühtlustatud raamatupidamisvõtteid ja üldtunnustatud rahvusvahelisi raamatupidamisstandardeid.

Artikkel 25

Üleminekueeskirjad

1. RKPd hindavad kogu oma vara ja kõik kohustused ümber selle kuupäeva seisuga, mil neist saavad eurosüsteemi liikmed. Realiseerimata kasum, mis tekkis sellel päeval või enne seda, tuleb eraldada realiseer-

▼B

rimata ümberhindluskasumist, mis võib olla tekkinud pärast seda päeva, ja jääb RKP-le. RKPde poolt kohaldatavad turuhinnad ja kursid eurosüsteemiga liitumisel koostatud algbilansis tuleb lugeda RKPde varade ja kohustuste keskmiseks maksumuseks.

2. On soovitatav, et enne RKP liitumist eurosüsteemiga või liitumispäeval tekkinud realiseerimata kasumit ei loeta üleminekuajal jaotatavaks ning et seda tuleks käsitleda realiseeritavana/jaotatavana üksnes seoses selliste tehingutega, mis toimuvad pärast eurosüsteemiga liitumist.

3. Välisvaluuta- ja kullatehingute ning hinnavahe kasum ja kahjum, mis tekkis RKP vara üleminekust EKP-le, loetakse realiseerituks.

4. Käesolev artikkel ei piira põhikirja artikli 30 alusel tehtava otsuse kehtivust.

*Artikkel 26***Kehtetuks tunnistamine**

Suunis EKP/2002/10 tunnistatakse käesolevaga kehtetuks. Viiteid kehtetuks tunnistatud suunisele tuleb käsitleda viidetena käesolevale suunisele ja lähtuda tuleb vastavustabelist X lisas.

*Artikkel 27***Lõppsätted**

1. Käesolev suunis jõustub 1. jaanuaril 2007.
2. Käesolevat suunist kohaldatakse kõikidele eurosüsteemi keskpankadele.

I LISA

EUROSÜSTEEMI FINANTSARUANDED

Aruande liik	Sisemine avaldatud	Õigusliku kohustuse alus	Aruande eesmärk
1 Eurosüsteemi päevaaruanne	Sisemine	Puudub	Peamiselt likviidsuse juhtimise eesmärgil põhikirja artikli 12.1 rakendamiseks Osa päevaaruande andmetest kasutatakse emissioonitulu arvutamiseks
2 Disagregeeritud nädalaaruanne	Sisemine	Puudub	Eurosüsteemi konsolideeritud nädalaaruande koostamise alus
3 Eurosüsteemi konsolideeritud nädalaaruanne	Avaldatud	Põhikirja artikkel 15.2	Rahandus- ja majandusanalüüsi konsolideeritud aruanne. Eurosüsteemi konsolideeritud nädalaaruanne tuleatakse aruandepäeva päevaaruandest
4 Eurosüsteemi kuu ja kvartali finants-teave	Avaldatud ja sisemine ⁽¹⁾	Määrused statistiliste andmete esitamise kohta, millele vastavalt RAd andmeid esitavad	Statistiline analüüs
5 Eurosüsteemi konsolideeritud aastabilanss	Avaldatud	Põhikirja artikkel 26.3	Analüüsi ja tegevuse eesmärgil konsolideeritud aastabilanss

⁽¹⁾ Kuuandmed sisalduvad avaldatud statistika koondandmetes, mida nõutakse Euroopa Liidu rahaloomeasutustelt (RA). Lisaks sellele peavad nii RAd kui keskpangad esitama kvartaalsed andmed, mis on detailsemad kui kuuandmed.

▼ **B**

II LISA

SÕNASTIK

Alakurs – väärtpaberi nominaalväärtuse ja hinna vahe, kui hind on nominaalväärtusest madalam.

Amortisatsioon - ülekursi/alakursi kontode või vara väärtuse süstemaatiline vähendamine ajaperioodi jooksul. *Arveldus* – toiming, millega lõpevad kohustused seoses rahaliste vahendite või varade ülekandmisega kahe või enama poole vahel. Eurosüsteemisestest tehingute mõistes tähistab mõiste arveldus eurosüsteemisestest tehingutest tulenevate netosalldode lõppemist, millega kaasneb varade ülekandmine.

Arvelduspäev – väärtuse lõpliku ja pöördumatu üleandmise kajastamise kuupäev asjaomase arveldusasutuse raamatupidamises. Arvelduse ajastus võib olla vahetu (reaalajaline), toimuda samal päeval (päevalõpu-) või kokkulepitud kuupäeval pärast tehingu tegemise kuupäeva.

Automatiseeritud väärtpaberilaenu programm (ASLP) – finantstehing, mis ühendab repo- ja pöördrepotehinguid, kus üldtagatise vastu laenatakse konkreetne tagatis. Kõnealuste laenuandmise ja laenuvõtmise tehingute tulemusena tekib tänu kahe tehingu tagasiostukursside erinevusele tulu st saadud marginaal. Tehingu võib teha enda nimel, st kõnealust programmi pakkuvat pankat käsitletakse lõpliku osapoolena, või agendipõhise programmi alusel, st kõnealust programmi pakkuv pank tegutseb üksnes agendina ning lõplikuks osapooleks on asutus, kellega väärtpaberilaenu tehing tehakse.

Eraldised – summad, mis on eraldatud enne kasumit või kahjumit mis tahes teadaoleva või oodatava kohustuse või riski katmiseks, mille maksumust ei saa täpselt kindlaks määrata (vt "Reservid"). Eraldisi tulevaste kohustuste ja kulude tarbeks ei või kasutada varade väärtuse korrigeerimiseks.

Finantskohustused – mis tahes õiguslik kohustus anda teisele ettevõttele üle sularaha või mõni muu finantsinstrument või vahetada teise ettevõttega finantsinstrumente, mis eelduste kohaselt on ebasoodne.

▼ **M2**▼ **B**

Finantsvara – mis tahes vara, mis on: i) sularaha või ii) lepinguline õigus saada teiselt ettevõtelt sularaha või mõnda muud finan+tsinstrumenti või iii) lepinguline õigus vahetada finantsinstrumente teise ettevõttega, mis eelduste kohaselt on soodne, või iv) teise ettevõtte aktsiainstrument.

Futuurilaadne optioon – noteeritud optioonid, mille puhul kõikumise marginaal makstakse või saadakse igapäevaselt.

Hetkekurs – arvelduspäeval kehtiv tehingu arveldamise kurss. Välisvaluuta tähtpäevatehingute hetkekurs on kurss, mille suhtes kohaldatakse tähtpäevatehingupunkte, et tuletada tähtpäevakurssi.

Hetketehingu arvelduspäev – päev, mil finantsinstrumendi hetketehing arveldatakse vastavalt selle finantsinstrumendi suhtes kehtivatele turutavadele.

Hinnavahe – väärtpaberi nominaalväärtuse ja hinna vahe, kui hind on nominaalväärtusest madalam.

Intressimäära futuur – börsil kaubeldav tähtpäevaleping. Selles lepingus lepitakse lepingukuupäeval kokku intressitoote, näiteks võlakirja, ostus või müügis, kusjuures üleandmine kokkulepitud hinnaga toimub teataval tulevasel kuupäeval. Tegelikku üleandmist tavaliselt ei toimu; leping lõpetatakse üldjuhul enne kokkulepitud tähtpäeva.

Intressimäära tähtpäevaleping – leping, milles kaks poolt lepivad kokku intressimääras, mis kuulub teataval tulevasel kuupäeval tasumisele määratletud tähtjaga tinglikult hoiusele. Arvelduspäeval peab üks pool hüvitama teisele lepingulise intressimäära ja turuhinna vahe arvelduspäeval.

Intressimäära vahetustehing – leping, mille kohaselt vahetatakse vastaspoolega perioodiliste intressimaksete laekumisi esindavaid rahavooge kas ühes valuutas või erinevates valuutades tehingute puhul kahes valuutas.

Kassa-/arvelduspõhine arvestus – raamatupidamis põhimõte, mille kohaselt raamatupidamissündmused kajastatakse arvelduspäeval.

▼ B

Keskmine maksumus – jätkuva või kaalutud keskmise meetod, millega iga ostu maksumus lisatakse senisele bilansilisele väärtusele, saades uue kaalutud keskmise maksumuse.

Keskmine turuhind – väärtpaberi pakkumishinna ja pakutud hinna vaheline keskpunkt, mida kasutatakse kvartaalses ümberhindlusmenetluses ning mille aluseks on normaalse suurusega tehingute noteeringud tunnustatud turutegijate või tunnustatud kauplemisbörside poolt.

Keskised turukursid – euro viitekursid, mis põhinevad üldiselt regulaarsel kooskõlastusel EKPS keskpankade ja muude keskpankade vahel, mis toimub tavaliselt 14.15 Kesk-Euroopa aja järgi, ning mida kasutatakse kvartaalses ümberhindlusmenetluses.

Kohustus – ettevõtte minevikus toimunud sündmustest tulenev praegusel hetkel kehtiv võlg, mille täitmine põhjustab eeldatavalt majanduslikku kasu tekitavate ressursside väljavoolu ettevõttest.

Kulumi/amortisatsiooniarvestuse lineaarmedod – kulum/amortisatsioon kindlal ajavahemikul määratakse kindlaks, jagades vara maksumuse, millest on maha arvatud selle hinnanguline jääkväärtus, vara hinnangulise kasuliku tööeaga *pro rata temporis* põhimõttel.

Müügi ja tagasiostu pöördleping (pöördrepo) – leping, mille alusel sularaha valdaja nõustub ostma vara ja samaaegselt nõustub vara nõudmisel, pärast kindlaksmääratud tähtaega või teatava ettenägematu asjaolu korral, kokkulepitud hinnaga tagasi müüma. Mõnikord lepitakse repotehingus kokku kolmanda isiku kaudu (kolmepoolne repotehing).

Nullkupongiga väärtpaber – vara, millelt ei maksta kupongiintressi ja millelt saadakse tulu kapitali väärtuse kasvu kaudu, kuna vara lastakse välja või ostatekse alakursiga.

Opsioon – leping, mis annab isikule õiguse, kuid ei loo kohustust, müüa või osta kindlaksmääratud hulk antud aktsiaid, kaupa, valuutat, indeksit või võlga kindlaksmääratud hinnaga kindlaksmääratud perioodi jooksul või opsiooni tähtpäeval.

Opsiooni tehinguhind – opsioonilepingus kindlaksmääratud hind, mille kohaselt leping täidetakse.

Puhashind – tehinguhind, mis ei sisalda allahinnatud/arvestatud intressi, kuid sisaldab tehingukuluseid, mis moodustavad osa hinnast.

Pöördtehing – keskpanga tehing vara ostmiseks (pöördrepotehing) või müümiseks (repotehing) tagasiostulepingu alusel või teostab krediiditehinguid tagatise vastu.

Rahvusvaheline väärtpaberite identifitseerimisnumber (ISIN-kood) – number, mille on välja andnud asjaomane pädev asutus.

Rahvusvahelised raamatupidamisstandardid – rahvusvahelised raamatupidamisstandardid (IAS), rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid (IFRS) ja seonduvad tõlgendused (SIC-IFRIC), nende standardite ja seonduvate tõlgenduste hilisemad muudatused ning tulevased standardid ja Euroopa Liidu poolt vastu võetud seonduvad tõlgendused.

Realiseerimata kasum/kahjum – kasum/kahjum, mis tuleneb varade ümberhindamisest, võrreldes nende korrigeeritud soetusmaksumusega.

Realiseeritud kasum/kahjum – kasum/kahjum, mis tuleneb bilansikirje müügihinna ja selle korrigeeritud maksumuse vahelisest erinevusest.

Reservid – jaotatavast kasumist kõrvale pandud summa, mis ei ole mõeldud bilansipäeval teadaoleva kindla kohustuse, potentsiaalse kulu või vara väärtuse oodatava vähenemise katmiseks.

▼ M1**▼ M2**

Sihtotstarbeline portfell – märgistatud investeringud bilansi varade poolel tasakaalustava fondina, mis koosneb väärtpaberitest, aktsiainstrumentidest, tähtajalistest ja jooksvatest hoiustest, kapitaliosalustest ja/või investeringutest tüürettevõtetesse. Sellele vastab tuvastatav kirje bilansi kohustuste poolel, olenemata õiguslikest või muudest kitsendustest.

▼ B

Sihtotstarbelise portfelli hoitavad väärtpaberid – märgistatud investeringud, mida hoitakse vastaskirje fondidena, mis koosnevad väärtpaberitest, aktsiainstru-

▼ B

mentidest, kapitaliosalustest ja/või investeeringutest tütarettevõtjatesse ja millele vastab tuvastatav kirje bilansi kohustuste poolel, sõltumata sellest, kas tegemist on õigusaktist tuleneva, põhikirjalise või muu piiranguga nt pensionifondid, töötuskindlustusskeemid, eraldised, kapital, reservid.

▼ M1

Sünteeiline instrument – finantsinstrument, mis tekib kahe või enama instrumendi liitmisel eesmärgiga jäljendada muu instrumendi sularahavooge ja hindamismeetodeid. Tavaliselt toimub see finantsvahendaja kaudu.

▼ M4

Tagatise omandamine – toiming, millega võetakse keskpanga poolt tagatiseks saadud väärtpaberite, laenude või mis tahes vara omandiõigus alusnõude täitmise pööramise vahendina.

▼ M1

TARGET – üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarvelduste kiirülekandesüsteem vastavalt 30. detsembri 2005. aasta suunisele EKP/2005/16 üleeuroopalise automatiseeritud reaalaajalise brutoarvelduste kiirülekandesüsteemi (TARGET) kohta. ⁽¹⁾

TARGET2 – üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarvelduste kiirülekandesüsteem vastavalt 26. aprilli 2007. aasta suunisele EKP/2007/2 üleeuroopalise automatiseeritud reaalaajalise brutoarvelduste kiirülekandesüsteemi (TARGET2) kohta. ⁽²⁾

▼ B

Tehinguhind – poolte vahel lepingu sõlmimisel kokkulepitud hind.

Tehingukulud – kulud, mille seotust konkreetse tehinguga on võimalik tuvastada.

Tekkepõhine arvestus – raamatupidamis põhimõte, mille kohaselt kajastatakse tehingud tehingupäeval.

Turuhind – kulla, välisvaluuta või väärtpaberiinstrumendi noteeritud hind, mis tavaliselt ei hõlma arvestatud ega allahinnatud intressi, ametlikul börsil, näiteks väärtpaberibörsil, või mitteametlikul turul, näiteks vabavahetusturul.

▼ M2

Tähtaja lõpuni hoitavad väärtpaberid – määratud või määratletavate maksete ja tähtajaga väärtpaberid, mida RKP kavatses hoida tähtaja lõpuni.

▼ B

Tähtpäev – nominaal-/põhiväärtuse täies ulatuses valdajale tasumise tähtaja kuupäev.

Tähtpäevatehingud väärtpaberitega – börsivälised lepingud, milles lepitakse kokku intressitoote, tavaliselt võlakirja või vekslit, teatud hinnaga ostus või müügis osas tulevasel kuupäeval.

Vahetuskurs – ühe valuuta väärtus teiseks valuutaks konverteerimisel.

Valuutavahetustehing – samaaegne ühe valuuta ost/müük hetketehinguna teise valuuta eest (*short leg*) ja selle valuuta samas summas ost/müük tähtpäevatehinguna teise valuuta eest (*long leg*).

Vara – ettevõtte käsutatav varasematest sündmustest tulenev ressurss, millest oodatakse ettevõttele tulevikus majanduslikku kasu.

Välisvaluuta tähtpäevaleping – leping, mille alusel lepitakse kokku teatavas koguses välisvaluuta ost või müük teise (tavaliselt riigisisese) vääringu eest, kusjuures kokkulepitud hinnaga kogus kuulub üleandmisele konkreetsel tulevasel kuupäeval, mis on vähemalt kaks pangapäeva pärast lepingukuupäeva. Kõnealune tähtpäevakurs koosneb kehtivast hetkekursist pluss/miinus kokkulepitud üle-/alakurss.

Välisvaluutaposisioon – vastava valuuta netoposisioon. Käesoleva mõiste tähenduses käsitletakse laenueriõigusi (SDR) eraldi valuutana.

Väljaspool euroala hoitavate euro pangatähtede (ECI) programm – programm, mis hõlmab väljaspool euroala olevat kommertsipanga depood, milles säilitatakse eurosüsteemi huvides euro pangatähti nende väljastamise ja vastuvõtmise eesmärgil.

Väärtuse langus – realiseerimisväärtuse langemine alla bilansilise jääkväärtuse.

⁽¹⁾ ELT L 18, 23.1.2006, lk 1. Suunist on muudetud suunise EKP/2006/11 (ELT L 221, 12.8.2006, lk 17).

⁽²⁾ ELT L 237, 8.9.2007, lk 1.

▼B

Ümberhindluskontod – bilansikontod vara või kohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse ja perioodi lõpu turuhinnaga ümberhindamise vahelise väärtuse erinevuse kajastamiseks, kui viimane on varade puhul esimesest kõrgem, ja kui viimane on kohustuste puhul esimesest madalam. Need hõlmavad erinevusi hinnanoteeringutes ja/või vabades vahetuskurssides.

III LISA

TEKKEPÕHISE ARVESTUSE KIRJELDUS

(sealhulgas artiklis 5 nimetatud “tavaline meetod” ja “alternatiivne meetod”)

1. **Arvestus tehingupäeval**
  - 1.1 Arvestus tehingupäeval võib toimuda “tavalisel meetodil” või “alternatiivsel meetodil”.
  - 1.2 Artikli 5 lõike 1 punktis a osutatakse “tavalisele meetodile”.
    - 1.2.1 Tehingud kajastatakse bilansivälistel kontodel tehingupäeval. Bilansivälised raamatupidamiskanded storneeritakse arvelduspäeval ja tehingud kajastatakse bilansikontodel.
    - 1.2.2 Välisvaluutaposisioonid võivad muutuda tehingupäeval. Seetõttu arvutatakse netomüügist tulenev realiseeritud kasum ja kahjum samuti tehingupäeval. Välisvaluuta ostu netosumma mõjutab valuutaposisiooni keskmist maksumust tehingupäeval.
  - 1.3 Artikli 5 lõike 1 punktis b osutatakse “alternatiivsele meetodile”.
    - 1.3.1 Vastupidiselt “tavalisele meetodile” ei toimu hilisemal kuupäeval arveldamisele kuuluvate tehingute igapäevast bilansivälisest kirjendamist. Realiseeritud kasum kajastatakse ja uued keskmised kulud (välisvaluuta ostu korral) ja keskmised hinnad (väärtpaperite ostu korral) arvutatakse arvelduspäeval.⁽¹⁾
    - 1.3.2 Tehingute puhul, milles on kokku lepitud ühel aastal, kuid mille tähtaeg on järgneval aastal, toimub kasumi kajastamine vastavalt “tavalisele meetodile”. See tähendab, et realiseeritud müügilaekumised mõjutavad selle aasta kasumiaruannet, mille jooksul tehingu osas kokku lepitati ja ost muudab hoiuse keskmist kurssi sellel aastal, millal tehingus kokku lepitati.
  - 1.4 Alljärgnev tabel kirjeldab eraldiseisvate välisvaluutainstrumentide ja väärtpaperite tarvis välja töötatud kahe meetodi põhilisi tunnuseid.

ARVESTUS TEHINGUPÄEVAL

“Tavaline meetod”	“Alternatiivne meetod”
VV ⁽¹⁾ hetketehingud – käsitlemine aasta jooksul	
VV ost kirjendatakse bilansiväliselt tehingupäeval ja see mõjutab välisvaluutaposisiooni keskmist maksumust alates sellest päevast. Müügist tulenev kasum ja kahjum loetakse realiseerituks tehingu/kauplempäeval. Arvelduspäeval bilansivälised kirjed storneeritakse ja tehakse bilansikanded	VV ost kirjendatakse bilansiväliselt arvelduspäeval ja see mõjutab välisvaluutaposisiooni keskmist maksumust alates sellest päevast. Müügist tulenev kasum ja kahjum loetakse realiseerituks arvelduspäeval. Tehingupäeval bilansivälised raamatupidamiskandeid ei tehta.
VV tähtpäevatehingud – käsitlemine aasta jooksul	
Käsitletakse samamoodi nagu ülal kirjeldatud hetketehinguid, kirjendatakse tehingu hetkekursiga	VV ost kirjendatakse bilansiväliselt hetketehingu arvelduspäeval ja see mõjutab välisvaluutaposisiooni keskmist maksumust alates sellest päevast tehingu hetkekursiga. VV müük kirjendatakse bilansiväliselt hetketehingu arvelduspäeval. Kasum ja kahjum

⁽¹⁾ Välisvaluuta tähtpäevatehingute puhul muudetakse valuutaposisiooni hetketehingu arvelduspäeval (st tavaliselt kauplemispäev pluss kaks päeva).

▼B

ARVESTUS TEHINGUPÄEVAL	
“Tavaline meetod”	“Alternatiivne meetod”
	loetakse realiseerituks hetketehingu arvelduspäeval Arvelduspäeval bilansivälised kirjed storneeritakse ja tehakse bilansikanded Perioodilõpu käsitlemise kohta vt allpool.

VV hetke- ja tähtpäevatehingud, mis on alustatud aastal 1 ning tehingute arvelduspäev on aastal 2

Erikorda ei ole vaja, kuna tehingud kirjendatakse tehingupäeval ning kasum ja kahjum loetakse realiseerituks samal päeval	Käsitletakse samamoodi nagu “tavaline meetod” ette näeb ⁽²⁾ — VV müük kirjendatakse bilansiväliselt aastal 1, et tuua välja VV realiseeritud kasum/kahjum majandusaasta kohta, mil tehingus kokku lepiti — VV ost kirjendatakse bilansiväliselt aastal 1 ja mõjutab välisvaluutapositsiooni keskmist maksumust alates sellest päevast. — Valuutapositsiooni ümberhindlusel aasta lõpul tuleb arvesse võtta neto ostu/müügi hetketehinguid, mille arvelduspäev on järgmisel majandusaastal.
---	--

Väärtpaberitehingud – käsitlemine aasta jooksul

Ost ja müük kajastatakse bilansiväliselt tehingupäeval. Kasum ja kahjum kajastatakse samuti sellel päeval. Arvelduspäeval bilansivälised kirjed storneeritakse ja tehakse bilansikanded (s.t sama mis VV hetketehingute puhul)	Kõik tehingud kirjendatakse arvelduspäeval (kuid vt allpool käsitlus perioodi lõpul) Seega kajastatakse mõju keskmisele soetusmaksumusele (ostu korral) ja kasumile/kahjumile (müügi korral) arvelduspäeval
--	---

Väärtpaberitehingud, mis on alustatud aastal 1 ning tehingute arvelduspäev on aastal 2

Eraldi käsitlemist vaja ei ole, kuna tehingud ja nende tagajärjed on juba tehingupäeval kirjendatud	Realiseeritud kasum ja kahjum kajastatakse aastal 1 perioodi lõpul (st sama käsitlus mis VV hetketehingutel) ning aastalõpu ümberhindlusmenetlus hõlmab oste ⁽³⁾
---	---

⁽¹⁾ “VV” märgib välisvaluutat.

⁽²⁾ Nagu tavaliselt võib kohaldada olulisuspõhimõtet, kui tehing ei avalda olulist mõju välisvaluutapositsioonile ja/või kasumiaruandele.

⁽³⁾ Võib kohaldada olulisuspõhimõtet, kui tehing ei avalda olulist mõju välisvaluutapositsioonile ja/või kasumiaruandele.

▼B

- 2.1. Välisvaluutas vääringustatud finantsinstrumentide kogunenud intressi ja üle- või alakurssi arvutatakse ja kirjendatakse iga päev, tegelikust rahavoost sõltumatult. See tähendab, et kõnealuse kogunenud intressi kirjendamine mõjutab välisvaluutapositsiooni, vastupidiselt sellele, kui intress üksnes laekub või tasutakse ⁽¹⁾
- 2.2. Arvestatud kupongiintress ja üle-/alakursi amortisatsioon arvutatakse ja kirjendatakse alates väärtpaberi ostu arvelduspäevast kuni müügi arvelduspäevani või kuni tähtpäevani.
- 2.3. Alljärgnev tabel kirjeldab viitsummade, st maksmisele kuuluvate intresside ja amortiseeritud üle/alakursi, igapäevase kirjendamise mõju välisvaluutapositsioonile:

KOGUNENUD INTRESSIDE IGAPÄEVANE KIRJENDAMINE
TEKKEPÕHISE ARVESTUSE OSANA

Välisvaluutas instrumentide kogunenud intress arvutatakse ja kirjendatakse iga päev kirje tegemise päeva kursiga.

Mõju VV positsioonile

Kogunenud summad mõjutavad välisvaluutapositsiooni kirjendamise ajal ja neid hiljem ei storneerita. Viitsummad on realiseeritud, kui toimub tegelik sularaha laekumine või maksmine. Arvelduspäeval puudub seega mõju välisvaluutapositsioonile, sest kogunenud summa on juba arvestatud positsioonis, mida hinnatakse ümber perioodilisel ümberhindamisel

---

⁽¹⁾ Viitsummade arvestamiseks on kaks erinevat meetodit. Esimene meetod on "kalendripäeva meetod", mille puhul kajastatakse viitsummad igal kalendripäeval, olenemata sellest, kas tegu on nädalavahetuse, riigipüha või pangapäevaga. Teine meetod on "pangapäeva meetod", mille puhul viitsummad kajastatakse üksnes pangapäevadel. Meetodi valiku osas ei ole eelistusi. Kui aasta viimane päev ei ole pangapäev, tuleb see kummagi põhimõtte rakendamisel viitsummade arvutamisse kaasata.

▼ **B**

IV LISA

BILANSI KOOSTAMISE JA BILANSILISE VÄÄRTUSE HINDAMISE EESKIRJAD ⁽¹⁾▼ **M4**

VARAD

Bilansikirje ⁽¹⁾		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamispehimoete	Reguleerimisala ⁽²⁾	
1	1	Kuld ja nõuded kullas	Füüsiline kuld (st kangid, mündid, tahvlid, tükid) hoiul või „teel“. Mittefüüsiline kuld, näiteks kulla jooksevkontode (kollektiivkontode) jääk, tähtjalised hoiused ja nõuded kulla saamiseks, mis tulenevad järgmistest tehingutest: i) kullasalduse muutmine ja ii) kulla vahetustehingud asukoha või puhtuse alusel, kui väljaandmise ja laekumise vahe on üle ühe pangapäeva	Turuväärtus	Kohustuslik
2	2	Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroalaväliste residentide vastu	Välisvaluutas vääringustatud nõuded väljaspool euroala asuvate tehingupoolte vastu, sh rahvusvahelised ja riigiülesed asutused ning keskpangad väljaspool euroala		
2.1	2.1	Laekumised Rahvusvaheliselt Valuutafondilt (International Monetary Fund, IMF)	<p>a) <i>Laenuõigused reservkvoodi piires (neto)</i> Riigi kvoot miinus IMFi valduses olevad saldod eurodes. IMFi konto nr 2 (eurokonto halduskulude jaoks) võib kaasata sellesse positsiooni või kirje „Eurodes vääringustatud võlad euroalavälistele residentidele“ alla</p> <p>b) <i>Laenueriõigused (Special drawing rights, SDR)</i> Laenueriõiguste seisud (bruto)</p> <p>c) <i>Muud nõuded</i> Üldised laenuvõtmise kokkulepped, erilaenukokkulepete kohased laenud, hoiused subsideeritud pikaajalise krediidiini raames</p>	<p>a) <i>Laenuõigused reservkvoodi piires (neto)</i> Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel</p> <p>b) <i>Laenueriõigused</i> Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel</p> <p>c) <i>Muud nõuded</i> Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel</p>	<p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p>

⁽¹⁾ RKPde poolt avaldatavates aastaaruannetes tuleks harmoneerida teabe avalikustamine ringluses olevate euro pangatähtede, euro pangatähtede eurosüsteemis jaotamisest tulenevate eurosüsteemisestest nõuete/kohustuste hüvitamise ja emissioonitulu kohta. Ühtlustamisele kuuluvad kirjed on IV, VIII ja IX lisa tähistatud tämiga.

▼M4

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisala (2)	
2.2	2.2	Saldod pankades ja väärtpaberiinvesteeringud, välislaenu ja muud välisvarad	<p>a) <i>Saldod pankades väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje „Muud finantsvarad” all</i> Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudelaenu, pöördrepitehingud</p> <p>b) <i>Investeeringud väärtpaberitesse väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje „Muud finantsvarad” all</i> Euroalaväliste residentide emiteeritud vekslid ja võlakirjad, nullkuponiga võlakirjad, rahaturu väärtpaberid, välisvaluutareservina hoitavad aktsiainstrumendid</p> <p>c) <i>Välislaenu (hoiused) väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade poolel „Muud finantsvarad” all</i></p> <p>d) <i>Muud välisvarad</i> Euroalavälised pangatähed ja mündid</p>	<p>a) <i>Saldod pankades väljaspool euroala</i> Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel</p> <p>b) i) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad</i> Turuhind ja valuuta turukurss Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>b) ii) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitava teks</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust ja valuutavahetuse turukurssi Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>b) iii) <i>Mittekaubeldavad väärtpaberid</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust ja valuutavahetuse turukurssi Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>b) iv) <i>Kaubeldavad aktsiainstrumendid</i> Turuhind ja valuutavahetuse turukurss</p> <p>c) <i>Välislaenu</i> Hoiused nimiväärtuses, mis on ümber arvestatud valuutavahetuse turukursi alusel</p> <p>d) <i>Muud välisvarad</i> Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuutavahetuse turukursi alusel</p>	<p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p>
3	3	Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu	<p>a) <i>Investeeringud väärtpaberitesse euroalal, v.a need, mis on kirjendatud varade poolel „Muud finantsvarad” all</i> Euroala residentide emiteeritud vekslid ja võlakirjad, nullkuponiga võlakirjad, rahaturu väärtpaberid, välisvaluutareservina hoitavad aktsiainstrumendid</p>	<p>a) i) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad</i> Turuhind ja valuutavahetuse turukurss Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>a) ii) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitava teks</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust ja valuutavahetuse turukurssi Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p>	<p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p>

▼M4

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisala (2)	
			<p>a) iii) <i>Mittekaubeldavad väärtpaberid</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust ja valuutavahetuse turukurssi Mis tahes üle- või alakursi amortiseeritakse</p> <p>a) iv) <i>Kaubeldavad aktsiainstrumendid</i> Turuhind ja valuutavahetuse turukurss</p> <p>b) <i>Muud nõuded</i> Hoiused ja muu laenuandmine nimiväärtuses, mis on ümber arvestatud valuutavahetuse turukursi alusel</p>	<p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p>	
4	4	Eurodes vääringsutatud nõuded euroalaväliste residentide vastu			
4.1	4.1	Saldod pankades, väärtpaberinvesteeringud ja laenud	<p>a) <i>Saldod pankades väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje „Muud finantsvarad” all</i> Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudelaenud. Pöördrepingud seoses eurodes vääringsutatud väärtpaberite haldamisega</p> <p>b) <i>Investeeringud väärtpaberitesse väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje „Muud finantsvarad” all</i> Euroalaväliste residentide emiteeritud aktsiainstrumendid ja võlakirjad, nullkuponiga võlakirjad, rahaturuväärtpaberid</p> <p>c) <i>Laenud väljaspool euroala, v.a need, mis on kirjendatud varade</i></p>	<p>a) <i>Saldod pankades väljaspool euroala</i> Nimiväärtus</p> <p>b) i) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad Turuhind</i> Mis tahes üle- või alakursi amortiseeritakse</p> <p>b) ii) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks</i> Kulude, arvesse võetakse väärtuse langust Mis tahes üle- või alakursi amortiseeritakse</p> <p>b) iii) <i>Mittekaubeldavad väärtpaberid</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust Mis tahes üle- või alakursi amortiseeritakse</p> <p>b) iv) <i>Kaubeldavad aktsiainstrumendid</i> Turuhind</p> <p>c) <i>Laenud väljaspool euroala</i> Hoiused nimiväärtuses</p>	<p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p>

▼M4

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisala (2)	
		<p>kirje „Muud finantsvarad” all</p> <p>d) Euroalavälise üksuste poolt emiteeritud väärt-paberid, v.a need, mis on kirjendatud varade kirje „Muud finantsvarad” all</p> <p>Riigiüleste või rahvusvaheliste organisatsioonide, näiteks Euroopa Investeerimispanka, emiteeritud väärt-paberid, olene-mata emitentide geograafilisest asukohast</p>	<p>d) i) Kaubeldavad väärt-paberid, v.a tähtja lõpuni hoitavad Turuhind</p> <p>Mis tahes üle- või alakursis amortiseeritakse</p> <p>d) ii) Kaubeldavad väärt-paberid, mis liigitatakse tähtja lõpuni hoitava-teks Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust</p> <p>Mis tahes üle- või alakursis amortiseeritakse</p> <p>b) iii) Mittekau-beldavad väärt-paberid</p> <p>Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust</p> <p>Mis tahes üle- või alakursis amortiseeritakse</p>	<p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p>	
4.2	4.2	ERM II laenuvõimalusest tulenevad nõuded	Laenuandmine vastavalt ERM II tingimustele	Nimiväärtus	Kohustuslik
5	5	Eurodes vääringustatud laenu-d euroala krediitiasutustele seoses rahapoliitika toimingutega	Kirjed 5.1–5.5: tehingud kooskõlas vastavate rahapoliitika instrumentidega, mis on kirjeldatud 31. augusti 2000. aasta suunise EKP/2000/7 eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste kohta lisa I (3)		
5.1	5.1	Põhilised refinantseerimistehingud	Regulaarsed igapäevased likviidsust andvad ja üldjuhul ühenädalase tähtajaga pöördte-hingud	Nimiväärtus või repokulu	Kohustuslik
5.2	5.2	Pikemaajalised refi-nantseerimiste-hingud	Regulaarsed igakuised likviid-sust andvad ja üldjuhul kolme-kuulise tähtajaga pöördte-hingud	Nimiväärtus või repokulu	Kohustuslik
5.3	5.3	Tasanduse pöördte-hingud	Pöördtehingud, mida tehakse tasandamise vajaduse korral	Nimiväärtus või repokulu	Kohustuslik
5.4	5.4	Struktuursed pöördte-hingud	Pöördtehingud, mis korrigeerivad eurosüsteemi struktuurset positsiooni finantssektori suhtes	Nimiväärtus või repokulu	Kohustuslik
5.5	5.5	Laenamise püsivõimalus	Kindlaksmääratud intressiga üleöö likviidsuslaenu-d kõlbliku tagatise vastu (püsivõimalus)	Nimiväärtus või repokulu	Kohustuslik
5.6	5.6	Lisatagatise nõue-tega seotud laenu-d	Krediitiasutustele antav täiendav laen, mis tuleneb alusvarade väärtuse tõusust seoses kõnealustele krediitiasutustele antud muu laenu-ga	Nimiväärtus või kulu	Kohustuslik
6	6	Eurodes vääringustatud muud nõuded euroala krediitiasutuste vastu	Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudelaenu-d, pöördre-potehingud seoses väärt-paperi-portfellide haldusega; varade kirje „Euroala residentide eurodes vääringustatud väärt-paberid”, sh tehingud, mis tule-nevad euroala varasemate valuutareservide ümberkuju-n-	Nimiväärtus või kulu	Kohustuslik

▼M4

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisaasta (2)	
			damisest ja muud nõuded. Korrespondentkontod välismaistes euroala krediitiasutustes. Muud nõuded ja tehingud, mis ei ole seotud eurosüsteemi rahapoliitika toimingutega. Nõuded, mis tulenevad RKP algatatud rahapoliitika toimingutest enne eurosüsteemiga ühinemist		
7	7	Euroala residentide eurodes vääringsutatud väärtpaberid			
7.1	7.1	Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid	<p>Euroalal emiteeritud väärtpaberid, mida hoitakse rahapoliitika eesmärgil. Tasanduseks ostetud EKP võlakirjad</p>	<p>i) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad</i> Turuhind Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>ii) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>iii) <i>Mittekaubeldavad väärtpaberid</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p>	<p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p>
7.2	7.2	Muud väärtpaberid	Väärtpaberid, v.a varade kirje 7.1 „Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid” ning varade kirje 11.3 „Muud finantsvarad” all; eurodes vääringsutatud vekslid ja võlakirjad, nullkupongiga võlakirjad, rahaturu väärtpaberid vahetus valduses sealhulgas valitsussektori väärtpaberid EMU-eelsest ajast. Aktsiainstrumendid	<p>i) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, v.a tähtaja lõpuni hoitavad</i> Turuhind Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>ii) <i>Kaubeldavad väärtpaberid, mis liigitatakse tähtaja lõpuni hoitavateks</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>iii) <i>Mittekaubeldavad väärtpaberid</i> Kulud, arvesse võetakse väärtuse langust Mis tahes üle- või alakurss amortiseeritakse</p> <p>iv) <i>Kaubeldavad aktsiainstrumendid</i> Turuhind</p>	<p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p> <p>Kohustuslik</p>

▼M4

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisala (2)	
8	8	Eurodes vääringustatud valitsussektori võlakirjad	EMU-eelsed nõuded valitsussektori vastu (mittekaubeldavad väärt-paberid, laenud)	Hoiused/laenud nimiväärtusega, mittekaubeldavad väärt-paberid soetusmaksumuses	Kohustuslik
—	9	Eurosüsteemisesed nõuded (†)			
—	9.1	Kapitaliosalus EKP (†)	Ainult RKP bilansikirje Igas RKP osa EKP kapitalis vastavalt asutamislepingule ja osale kapitali märkimise aluses põhikirja artikli 49.2 kohaselt	Kulu	Kohustuslik
—	9.2	Välisvaluutareserve üleandmisega samaväärsed nõuded (†)	Ainult RKP bilansikirje Eurodes vääringustatud nõuded EKP vastu seoses välisvaluutareserve algse ja täiendava üleandmisega asutamislepingu sätete alusel	Nimiväärtus	Kohustuslik
—	9.3	EKP võlakirjade emiteerimist tagavate lihtvekslitega seotud nõuded (†)	Ainult EKP bilansikirje. RKPde emiteeritud lihtvekslid, mis tulenevad edasiantavast (<i>back-to-back</i>) lepingust seoses EKP võlakirjadega	Nimiväärtus	Kohustuslik
—	9.4	Netonõuded seoses euro pangatähtede jaotamisega eurosüsteemis (†) (*)	RKPde jaoks: pangatähtede jaotamise aluse kohaldamisega seotud netonõue st sealhulgas EKP pangatähtede emissiooniga seotud eurosüsteemisesed seisud, hüvitissumma ja selle vastaskirje vastavalt otsusele EKP/2001/16 osalevate liikmesriikide RKPde majandusaasta 2002 emissioonitulu jaotamise kohta. EKP jaoks: EKP pangatähtede emissiooniga seotud nõuded vastavalt otsusele EKP/2001/15	Nimiväärtus	Kohustuslik
—	9.5	Muud eurosüsteemisesed nõuded (neto) (†)	Järgmiste allkirjete netoseisud: a) netonõuded, mis tulenevad TARGET2-kontode ja RKPde korrespondentkontode saldodest, st nõuete ja kohustuste netosumma – vt ka kohustuste kirjet „Muud eurosüsteemisesed kohustused (neto)” b) kogutava ja ümberjaotatava emissioonitulu vahest tulenev nõue. See on asjakohane ainult seoses ajavahemikuga alates emissioonitulu kirjendamisest aastalõpu menetluste käigus kuni arvelduseni iga aasta jaanuaris c) muud võimalikud eurosüsteemisesed eurodes vääringustatud nõuded, sealhulgas EKP euro pangatähtedelt laekunud kasumi vahepealne jaotamine RKPdele (*)	a) Nimiväärtus b) Nimiväärtus c) Nimiväärtus	Kohustuslik Kohustuslik Kohustuslik
9	10	Lõpetamata arveldused	Arvelduskontode saldod (nõuded), arveldamine, sealhulgas kogumisel olevad tšekid	Nimiväärtus	Kohustuslik
9	11	Muud varad			

▼M4

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisala (2)	
9	11.4	Bilansiväliste instrumentide ümberhindluse erinevused	Välisvaluuta tähtpäevatehingute, valutatavatehingute, intressimäära vahetustehingute, intressimäära tähtpäevatehingute, väärtpaperite tähtpäevatehingute, välisvaluuta hetketehingute hindamise tulemused kauplemispäevast arvelduspäevani	Tähtpäevatehingu ja hetketehingu vaheline netopositsioon välisvaluuta turukursiga	Kohustuslik
9	11.5	Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	Aruandeperioodile omistatav tulu, mis ei laeku aruandeperioodil. Ettemakstud kulud ja makstud kogunenud intress (s.o väärtpaperiga ostetud kogunenud intress)	Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel	Kohustuslik
9	11.6	Mitmesugused muud varad	Ettemaksed, laenud, muud vähemtähtsad kirjed. Ümberhindluse vahekontod (ainult bilansikirje aasta jooksul: realiseerimata kahjum ümberhindluspäevadel aasta jooksul, mis ei ole kaetud vastavate ümberhindluskontodega kohustuste kirjel „Ümberhindluskontod“). Usalduslaenud. Klientide kullahoiustega seotud investeringud. Mündid euroala riikide väeringutes. Jooksvad kulud (akumuleeritud netokahjum), eelnenud aasta kahjum enne katmist. Pensioni netovara Eurosüsteemi vastaspoolte kohustuste mittetäitmisest tulenevad tasumata nõuded eurosüsteemi krediiditehingute kontekstis Kolmandate osapooltega seotud varad või nõuded, mis on tagatisena omandatud ja/või saadud kohustusi mittetäitvate eurosüsteemi vastaspoolte poolt antud tagatise realiseerimise raames	Nimiväärtus või kulu <i>Ümberhindluse vahekontod</i> Ümberhindlusvahe keskmise kulu ja turuväärtuse vahel, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel <i>Klientide kullahoiustega seotud investeringud</i> Turuväärtus <i>Tasumata nõuded (kohustuste mittetäitmisest)</i> Nimi/realiseerimisväärtus (enne/pärast kahjumi arveldamist) <i>Varad või nõuded (kohustuste mittetäitmisest)</i> Kulu (konverteeritud saamise aja valuuta turukursiga, kui finantsvarad on väeringustatud välisvaluutas)	Soovituslik Ümberhindluse vahekontod: kohustuslik Klientide kullaga seotud investeringud: kohustuslik Tasumata nõuded (kohustuste mittetäitmisest): kohustuslik Varad või nõuded (kohustuste mittetäitmisest): kohustuslik
—	12	Aruandeaasta kahjum		Nimiväärtus	Kohustuslik

(*) Ühtlustamisele kuuluvad kirjed. Vt suunise EKP/2006/16 põhendus 4.

(1) Esimese veeru numeratsioon viitab V, VI ja VII lisas toodud bilansivormidele (eurosüsteemi raamatupidamise nädala finantsaruanded ja konsolideeritud aastabilanss). Teise veeru numeratsioon viitab VIII lisas toodud bilansivormile (keskpanka aastabilanss). Tähisega „(+“ märgitud kirjed konsolideeritakse eurosüsteemi nädalaaruannetes.

(2) Käesolevas lisas toodud bilansi koostamise ja hindamise põhimõtteid käsitletakse kohustuslikuna EKP aruannete suhtes ja kõigi RKPde aruannetes sisalduvate oluliste varade ja kohustuste suhtes eurosüsteemis, st olulisena eurosüsteemi toimimise seisukohast.

(3) EÜT L 310, 11.12.2000, lk 1.

▼M4

KOHUSTUSED

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisala (2)	
1	1	Ringluses olevad pangatähed (*)	a) Euro pangatähed pluss/ miinus pangatähete jaotamise aluse kohaldamisega seotud kohandamiste summa vastavalt suunisele EKP/2001/15 ja otsusele EKP/2001/16 b) Euroala siseriiklikus vääringus vääringustatud pangatähed sularahavahe-tuse aastal	a) Nimiväärtus b) Nimiväärtus	Kohustuslik Kohustuslik
2	2	Rahapoliitika toimingutega seotud eurodes vääringustatud võlad euroala krediitiasutustele	Punktid 2.1, 2.2, 2.3 ja 2.5: eurodes hoiused vastavalt kirjeldusele suunise EKP/2000/7 I lisas		
2.1	2.1	Arvelduskontod (kohustusliku reservi katmiseks)	Vastavalt põhikirjale kohustusliku reservi nõudega hõlmatud finantseerimisasutuste nimekirja kuuluvate krediitiasutuste eurokontod. Käesolev kirje sisaldab peamiselt kontosid, mida kasutatakse kohustusliku reservi hoidmiseks	Nimiväärtus	Kohustuslik
2.2	2.2	Hoiustamise püsivõimalus	Kindlaksmääratud intressiga üleõhoiused (püsivõimalus)	Nimiväärtus	Kohustuslik
2.3	2.3	Tähtajalised hoiused	Tasandustehing seoses vahendite koondamisega likviidsuse vähendamiseks	Nimiväärtus	Kohustuslik
2.4	2.4	Tasanduse pöördtehingud	Rahapoliitikaga seotud tehingud likviidsuse vähendamiseks	Nimiväärtus või repokulu	Kohustuslik
2.5	2.5	Lisatagatise nõuetega seotud hoiused	Krediitiasutuste hoiused, mis tulenevad varade väärtuse langemisest seoses kõnealustele krediitiasutustele antud laenudega.	Nimiväärtus	Kohustuslik
3	3	Muud eurodes vääringustatud võlad euroala krediitiasutustele	Repotehingud seoses samaaegsete pöördrepotehingutega väärtpaperiportfellide haldamiseks varade kirjel „Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtpaperid“. Muud tehingud, mis ei ole seotud eurosüsteemi rahapoliitika toimingutega. Ei sisalda krediitiasutuste arvelduskontosid. Kohustused/hoiused, mis tulenevad RKP algatatud rahapoliitika toimingutest enne eurosüsteemiga ühinemist.	Nimiväärtus või repokulu	Kohustuslik
4	4	Emiteeritud võlakirjad	Üksnes EKP bilansikirje - RKPde puhul ülemineku bilansikirje. Võlakirjad vastavalt kirjeldusele suunise EKP/2000/7 I lisas. Nullkupongiga väärt-paber, mis on emiteeritud likviidsuse vähendamise eesmärgil	Nimiväärtus	Kohustuslik
5	5	Eurodes vääringustatud võlad muudele euroala residentidele			

▼M4

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisala (2)	
5.1	5.1	Valitsussektor	Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudmisel väljamakstavad hoiused	Nimiväärtus	Kohustuslik
5.2	5.2	Muud kohustused	Personali, firmade ja klientide, sealhulgas kohustuslikust reservist vabastatud finantsasutuste jooksvad arved – vt kohustuste kirje 2.1 jne, arvelduskontod; samuti tähtajalised hoiused, nõudmiseni hoiused	Nimiväärtus	Kohustuslik
6	6	Eurodes vääringustatud võlad mitte-euroala residentidele	Arvelduskontod, tähtajalised hoiused, nõudmiseni hoiused, sealhulgas makse eesmärgiga kontod ja reservihalduskontod, mis kuuluvad teistele pankadele, keskpankadele, rahvusvahelistele/riigiülestele asutustele, sealhulgas Euroopa Komisjonile; samuti teiste hoiustajate arvelduskontod. Repotehingud seoses samaaegsete pöördrepitehingutega eurodes vääringustatud väärtpaberite haldamiseks. Mitteosalevate RKPde TARGETi kontode saldod	Nimiväärtus või repokulu	Kohustuslik
7	7	Välisvääringustatud võlad euroala residentidele	Arvelduskontod, repotehingute võlad; tavaliselt välisvaluuta varasid või kulda kasutavad investeerimistingimused	Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel	Kohustuslik
8	8	Välisvääringustatud võlad mitte-euroala residentidele			
8.1	8.1	Hoiused, saldod ja muud kohustused	Arvelduskontod. Repotehingute, tavaliselt välisvaluuta varasid või kulda kasutavate investeerimistingimuste, võlad	Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel	Kohustuslik
8.2	8.2	ERM II laenudest tulenevad kohustused	Laenamine vastavalt ERM II tingimustele	Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel	Kohustuslik
9	9	Rahvusvahelise Valuutafondi eraldatud laenueriõiguste vastaskirje	SDRides vääringustatud kirje, mis näitab vastavale riigile/RKPlle algselt eraldatud SDRide summat	Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud turukursi alusel	Kohustuslik
—	10	Eurosüsteemisesed kohustused (†)			
—	10.1	Välisvaluutareserve üleandmisega samaväärsed kohustused (†)	Üksnes EKP bilansikirje, vääringustatud eurodes	Nimiväärtus	Kohustuslik
—	10.2	EKP võlakirjade emiteerimist tagavate lihtvekslitega seotud kohustused (†)	Üksnes RKP bilansikirje EKP võlakirjadega seotud kompensatsioonilepingust tulenevalt EKP-le emiteeritud lihtvekslid	Nimiväärtus	Kohustuslik
—	10.3	Netokohustused seoses euro pangatähtede jaotamisega eurosüsteemis (†) (*)	Üksnes RKP bilansikirje. RKPde jaoks: pangatähtede jaotamise aluse kohaldamisega seotud netokohustus, st sealhulgas EKP pangatähtede emissiooniga seotud eurosüsteemisesed saldod, kompensatsioonisumma ja seda tasakaalustav raamatupidamiskanne vastavalt otsusele EKP/2001/16	Nimiväärtus	Kohustuslik

▼M4

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamis põhimõte	Reguleerimisala (2)	
—	10.4	Muud eurosüsteemisesed kohustused (neto) (*)	Järgmiste allkirjete netopositsioonid: a) netokohustused, mis tulenevad TARGET2-kontode ja RKPde korrespondentkontode saldodest, st nõuete ja kohustuste netosumma – vt ka varade kirjet „Muud eurosüsteemisesed nõuded (neto)” b) ühendatava ja ümberjaotatava emissioonitulu vahest tulenev kohustus. Asjakohane üksnes ajavahemikul alates emissioonitulu kirjendamisest aastalõpu menetluste käigus kuni selle arveldamiseni iga aasta jaanuari viimasel tööpäeval c) muud tekkida võivad eurodes vääringustatud eurosüsteemisesed kohustused, sealhulgas euro pangatähtedelt laekunud EKP kasumi vahepealne jaotamine riikide RKPdele (*)	a) Nimiväärtus b) Nimiväärtus c) Nimiväärtus	Kohustuslik Kohustuslik Kohustuslik
10	11	Arveldused teel	Arvelduskontode saldod (kohustused), sealhulgas žiirülekanded	Nimiväärtus	Kohustuslik
10	12	Muud kohustused			
10	12.1	Bilansiväliste instrumentide ümberhindluse erinevused	Välisvaluuta tähtpäivatehingute, valuutavahetustehingute, intressimäära vahetustehingute, intressimäära tähtpävalepingute, väärtpaberite tähtpäivatehingute, välisvaluuta hetketehingute hindamise tulemused tehingupäevast arvelduspäevani	Tähtpäivatehingu ja hetketehingu vaheline netopositsioon välisvaluuta turukursiga	Kohustuslik
10	12.2	Viitvõlad ja ettemakstud tulud	Tulevasel perioodil tasumisele kuuluv kulu, mis on seotud aruandeperioodiga. Aruandeperioodil laekunud, kuid tulevase perioodiga seotud tulu	Nimiväärtus, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel	Kohustuslik
10	12.3	Mitmesugused muud varad	Maksude vahekontod. Välisvaluuta krediidi- või tagatis-kontod. Repotehingud krediidiasutustega seoses samaaegsete pöördrepitehingutega väärtpaberiportfellide haldamiseks varade kirjel „Muud finantsvarad”. Muud kohustuslikud hoiused peale reservi- hoiuste. Muud vähemtähtsad kirjed. Jooksvad laekumised (jaotamata netokasum), eelnenud aasta kasum enne jaotamist. Usalduskohustused. Klientide kullahoiused. Ringluses olevad mündid, juhul kui RKP on seaduslik emitent. Ringluses olevad pangatähed, mis on vääringustatud euroala riigi rahaühikutes, mis ei ole enam seaduslikud maksevahendid, kuid on endiselt ringluses pärast sularahavahetuse aastat, kui need ei kajastu	Nimiväärtus või (tagasiostu) maksumus <i>Turuväärtus</i> Soovituslik	Klientide kullahoiused Klientide kullahoiused: kohustuslik

▼M4

Bilansikirje (1)			Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamispõhimõte	Reguleerimisala (2)
			kohustuste kirjel „Eraldised”. „Pensionikohustuste netoväärtus”		
10	13	Eraldised	<p>a) Pensionide, valuutakursi, intressimäära ja kullahinna riski ning krediidiriski ja muude kulude katteks nt oodatud tulevased kulutused, eraldised euroala riigi rahaühikute katteks, mis ei ole enam seaduslikud maksevahendid, kuid on endiselt ringluses pärast sularahavahetuse aastat, kui kõnealused pangatähed ei kajastu kohustuste kirjel „Muud kohustused / Mitmesugused muud kohustused”. RKPde sissemaksed Euroopa Keskpanga vastavalt põhikirja artiklile 49.2 konsolideeritakse vastavate summadega, mis on avaldatud varade kirjel 9.1 (+)</p> <p>b) Rahapoliitika toimingutest tulenevate vastaspoole riskide katteks</p>	<p>a) Kulu/nimiväärtus</p> <p>b) Nimiväärtus (proportsionaalselt märgitud kapitali märkimise alusega vastavalt EKP nõukogu aastalõpu hinnangule)</p>	<p>Soovituslik</p> <p>Kohustuslik</p>
11	14	Ümberhindluskontod	Kulla, eurodes väeringustatud igat liiki väärtpaberite, välisvaluutas väeringustatud igat liiki väärtpaberite ja optsoonide hinnakõikumistega seotud ümberhindluskontod, intressiriski tuletisinstrumentidega seotud turu väärtuse hindamisest tulenevad erinevused; iga valuuta netopositsiooni, sealhulgas väeringute vahetus-/tähtpäevatehingute ja SDRide valuutakursi kõikumistega seotud ümberhindluskontod RKPde sissemaksed Euroopa Keskpanga vastavalt põhikirja artiklile 49.2 konsolideeritakse vastavate summadega, mis on avaldatud varade kirjel 9.1 (+)	Ümberhindlusvahe keskmise maksumuse ja turuväärtuse vahel, mis on ümber arvestatud valuuta turukursi alusel	Kohustuslik
12	15	Kapital ja reservid			
12	15.1	Kapital	Sissemakstud kapital - EKP kapital konsolideeritakse osalivate RKPde kapitaliosadega	Nimiväärtus	Kohustuslik
12	15.2	Reservid	Kohustuslikud reservid ja muud reservid. Jaotamata kasum RKPde sissemaksed Euroopa Keskpanga vastavalt põhikirja artiklile 49.2 konsolideeritakse vastavate summadega, mis on avaldatud varade kirjel 9.1 (+)	Nimiväärtus	Kohustuslik

▼ **M4**

Bilansikirje (1)		Bilansikirjete sisu liigitus	Hindamispõhimõte	Reguleerimisala (2)
10	16	Aruandeaasta kasum	Nimiväärtus	Kohustuslik

(*) Kirjed kuuluvad ühtlustamisele. Vt suunise EKP/2006/16 põhjendus 4.

(1) Esimese veeru numeratsioon viitab V, VI ja VII lisas toodud bilansivormidele (eurosüsteemi raamatupidamise nädala finantsaruanded ja konsolideeritud aastabilanss). Teise veeru numeratsioon viitab VIII lisas toodud bilansivormile (keskpanga aastabilanss). Tähega „(+)” märgitud kirjed konsolideeritakse eurosüsteemi nädalaaruannetes.

(2) Käesolevas lisas toodud bilansi koostamise ja hindamise põhimõtteid käsitletakse kohustuslikuna EKP aruannete suhtes ja kõigi RKPde aruannetes sisalduvate oluliste varade ja kohustuste suhtes eurosüsteemis, st olulisena eurosüsteemi toimimise seisukohast.

▼B

V LISA

▼M3

Eurosüsteemi igapäevane konsolideeritud finantsaruanne pärast kvartali lõppu – avaldamiseks kasutatav skeem

Varad (1)	Bilanss seisuga ...	Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on		Bilanss seisuga ...	Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on
		tehingud	kvartali lõpu ümberhindlused		
1. Kuld ja kulla nõuded					
2. Välisvaluutas vääringustatud nõuded mitte-euroala residentide vastu					
2.1. Nõuded IMF vastu					
2.2. Pankade saldod ja väärtpapierinvesteeringud, võõr-laenuid ja muud võõrvarad					
3. Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu					
4. Eurodes vääringustatud nõuded mitte-euroala residentide vastu					
4.1. Pankade saldod, väärtpapierinvesteeringud ja laenuid					
4.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad nõuded					
5. Rahapoliitika toimingutega seotud eurodes vääringustatud laenuid euroala krediidiasutustele					
5.1. Põhilised refinantseerimistehingud					
5.2. Pikemaajalised refinantseerimistehingud					
5.3. Tasanduse pöördtehingud					
5.4. Struktuursed pöördtehingud					
5.5. Laenamise püsivõimalus					
5.6. Lisatagatise nõuetega seotud laenuid					
6. Muud eurodes vääringustatud nõuded euroala krediidiasutuste vastu					
7. Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtpaberid					
7.1. Rahapoliitika eesmärgil hoiavad väärtpaberid					
7.2. Muud väärtpaberid					
8. Eurodes nõuded valitsussektori vastu					
9. Muud varad					
Varad kokku					Kohustused kokku
Summad/vahesummad võivad ümardamise tõttu erineda.					

(1) Varade tabel võib asuda ka kohustuste tabelist eespool.

VI LISA

Eurosüsteemi igapäevane konsolideeritud finantsaruanne – kvartali jooksul avaldamiseks kasutatav skeem

	Varad ⁽¹⁾	Bilanss seisuga ...	Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on tehingud	Kohustused	Bilanss seisuga ...	Erinevus võrreldes eelmise nädalaga, mille põhjuseks on tehingud
						(miljonit eurot)
1.	Kuld ja kulla nõuded			1. Ringluses olevad pangatähed		
2.	Välisvaluutas vääringustatud nõuded mitte-euroala residentide vastu			2. Rahapoliitika toimingutega seotud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele		
2.1.	Nõuded IMF vastu			2.1. Arvelduskontod (kohustusliku reservi katmiseks)		
2.2.	Pankade saldod ja väärtpapierinvesteeringud, võõrlaenuid ja muud võõrvarad			2.2. Hoiustamise püsivõimalus		
3.	Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu			2.3. Tähtajalised hoiused		
4.	Eurodes vääringustatud nõuded mitte-euroala residentide vastu			2.4. Tasanduse pöördtehingud		
4.1.	Pankade saldod, väärtpapierinvesteeringud ja laenuid			2.5. Lisatagatise nõuetega seotud hoiused		
4.2.	ERM II laenuvõimalusest tulenevad nõuded			3. Muud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele		
5.	Rahapoliitika toimingutega seotud eurodes vääringustatud laenuid euroala krediidiasutustele			4. Emitteeritud võlakirjad		
5.1.	Põhilised refinantseerimistehingud			5. Eurodes vääringustatud võlad muudele euroala residentidele		
5.2.	Pikemaajalised refinantseerimistehingud			5.1. Valitsussektor		
5.3.	Tasanduse pöördtehingud			5.2. Muud kohustused		
5.4.	Struktuursed pöördtehingud			6. Eurodes vääringustatud võlad mitte-euroala residentidele		
5.5.	Laenamise püsivõimalus			7. Välisvaluutas vääringustatud võlad euroala residentidele		
5.6.	Lisatagatise nõuetega seotud laenuid			8. Välisvaluutas vääringustatud võlad mitte-euroala residentidele		
6.	Muud eurodes vääringustatud nõuded euroala krediidiasutuste vastu			8.1. Hoiused, saldod ja muud kohustused		
7.	Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtpaberid			8.2. ERM II laenuvõimalusest tulenevad kohustused		
7.1.	Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid			9. Rahvusvahelise Valuutafondi laenuvõimalusest tulenevad vastaskirje		
7.2.	Muud väärtpaberid			10. Muud kohustused		
8.	Eurodes nõuded valitsussektori vastu			11. Ümberhindluskontod		
9.	Muud varad			12. Kapital ja reservid		
	Varad kokku			Kohustused kokku		
	Summad/vahesummad võivad ümardamise tõttu erineda.					

(1) Varade tabel võib asuda ka kohustuste tabelist eespool.

VIII LISA

Keskpannga aastabilanss (1)

	Varad (€)	Aruandeaasta	Eelmise aasta	Kohustused	Aruandeaasta	Eelmise aasta
						(miljonit eurot (2))
1.	Kuld ja kulla nõuded			1. Ringluses olevad pangatähed*		
2.	Välisvaluutas vääringustatud nõuded mitte-euroala residentide vastu			2. Rahapoliitika toimingutega seotud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele		
2.1.	Nõuded IMF vastu			2.1. Arvelduskontod (kohustusliku reservi katmiseks)		
2.2.	Pankade saldod ja väärtapaberinvesteeringud, võõrlaenuid ja muud võõrvarad			2.2. Hoiustamise püsivõimalus		
3.	Välisvaluutas vääringustatud nõuded euroala residentide vastu			2.3. Tähtajalised hoiused		
4.	Eurodes vääringustatud nõuded mitte-euroala residentide vastu			2.4. Tasanduse pöördtehingud		
4.1.	Pankade saldod, väärtapaberinvesteeringud ja laenuid			2.5. Lisatagatise nõuetega seotud hoiused		
4.2.	ERM II laenuvõimalusest tulenevad nõuded			3. Muud eurodes vääringustatud võlad euroala krediidiasutustele		
5.	Rahapoliitika toimingutega seotud eurodes vääringustatud laenuid euroala krediidiasutustele			4. Emiteeritud võlakirjad		
5.1.	Põhilised refinantseerimistingimused			5. Eurodes vääringustatud võlad muudele euroala residentidele		
5.2.	Pikemaajalised refinantseerimistingimused			5.1. Valitsussektor		
5.3.	Tasanduse pöördtehingud			5.2. Muud kohustused		
5.4.	Struktuursete pöördtehingud			6. Eurodes vääringustatud võlad mitte-euroala residentidele		
5.5.	Laenamise püsivõimalus			7. Välisvaluutas vääringustatud võlad euroala residentidele		
5.6.	Lisatagatise nõuetega seotud laenuid			8. Välisvaluutas vääringustatud võlad mitte-euroala residentidele		
6.	Muud eurodes vääringustatud nõuded euroala krediidiasutuste vastu			8.1. Hoiused, saldod ja muud kohustused		
7.	Euroala residentide eurodes vääringustatud väärtapaberid			8.2. ERM II laenudest tulenevad kohustused		
7.1.	Rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtapaberid			9. Rahvusvahelise Valuutafondi eraldatud eriarveldusühikute vastaskirje		
7.2.	Muud väärtapaberid			10. Eurostiteemisisesed kohustused		
8.	Eurodes nõuded valitsussektori vastu			10.1. Välisvaluutareservide üleandmisega samaväärsed kohustused		
9.	Eurostiteemisisesed nõuded			10.2. EKP võlakirjade emiteerimist tagavate lihtvekslitega seotud kohustused		
9.1.	Kapitaliosalus EKP-s			10.3. Netokohustused seoses euro pangatähtede jaotamisega eurostiteemis *		
9.2.	Välisvaluutareservide üleandmisega samaväärsed nõuded			10.4. Muud eurostiteemisisesed kohustused (neto) *		
9.3.	EKP võlakirjade emiteerimist tagavate lihtvekslitega seotud nõuded			11. Arveldused teel		
9.4.	Netonõuded seoses euro pangatähtede jaotamisega eurostiteemis *			12. Muud kohustused		
9.5.	Muud eurostiteemisisesed nõuded (neto) *			12.1. Bilansiväliste instrumentide ümberhindluse erinevused		
10.	Arveldused teel			12.2. Viitvõlad ja ettemakstud tulud *		
11.	Muud varad			12.3. Mimesigused muud varad		
11.1.	Euroala müüdid			13. Eraldised		
11.2.	Materiaalne ja immateriaalne põhivara			14. Ümberhindluskontod		
				15. Kapital ja reservid		

▼ **M3**

Varad ⁽³⁾	Aruandeaasta	Eelmine aasta	Kohustused	Aruandeaasta	Eelmine aasta
11.3. Muud finantsvarad					
11.4. Bilansiväliste instrumentide ümberhindluse erinevused					
11.5. Viitlaekumised ja ettemakstud kulud *					
11.6. Mitmesugused muud varad					
12. Aruandeaasta kahjum					
Varad kokku			Kohustused kokku		
Summad/vahesummad võivad ümardamise tõttu erineda.					

(1) RKPde poolt avaldatavates aastaaruannetes tuleks harmoneerida teabe avalikustamine ringluses olevate euro pangatähtede, euro pangatähtede eurostiteemis jaotamisest tulenevate eurostiteemisest nõuete/kohustuste hüvitamise ja emissioonitulu kohta. Ühtlustamisele kuuluvad kirjed on IV, VIII ja IX lisas tähistatud tärmiga.

(2) Teise võimalusena võivad keskpangad avaldada täpseid summasid eurodes või muul viisil ümardatud summasid.

(3) Varade tabel võib asuda ka kohustuste tabelist eespool.

▼M4

IX LISA

Keskpanga avaldatud kasumiaruanne ⁽¹⁾ ⁽²⁾(miljonit eurot) ⁽³⁾

31. detsembril ... lõppenud aasta kasumiaruanne	Aruandlus- aasta	Eelmine- aasta
1.1. <i>Intressitulu</i> (*)		
1.2. <i>Intressikulu</i> (*)		
1. Puhas intressitulu		
2.1. <i>Realiseeritud kasum/kahjum finantstehingutest</i>		
2.2. <i>Finantsvarade ja -positsioonide vähendamine</i>		
2.3. <i>Kanded eraldistest/eraldistesse valuutakursi, intressimäära ja kulla hinna riski ning krediidi-riski katmiseks</i>		
2. Finantstehingute, vähendamiste ja riskieraldiste puhastulem		
3.1. <i>Tulu tasudelt ja eraldistelt</i>		
3.2. <i>Kulu seoses tasude ja eraldistega</i>		
3. Puhastulu/kulu tasudelt ja eraldistelt		
4. Tulu aktsiatelt ja osalustest (*)		
5. Ühendatud emissioonitulu netotulem (*)		
6. Muu tulu		
Puhastulu kokku		
7. Personalikulud ⁽⁴⁾		
8. Halduskulud ⁽⁴⁾		
9. Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum		
10. Pangatähtede tootmise teenused ⁽⁵⁾		
11. Muud kulud		
12. Tulumaks ja muud valitsuse kehtestatud maksud tulult		
Aruandeaasta (kahjum)/kasum		

(*) Kirjed kuuluvad ühtlustamisele. Vt suunise EKP/2006/16 põhjendus 4.

⁽¹⁾ EKP kasumiaruanne on veidi erinevas vormis. Vt 10. novembri 2006. aasta otsuse EKP/2006/17 III lisa.⁽²⁾ RKPde poolt avaldatavates aastaaruannetes tuleks harmoneerida teabe avalikustamine ringluses olevate euro pangatähtede, euro pangatähtede eurosüsteemis jaotamisest tulevate eurosüsteemisest nõuete/kohustuste hüvitamise ja emissioonitulu kohta. Ühtlustamisele kuuluvad kirjed on IV, VIII ja IX lisas tähistatud tärniga.⁽³⁾ Kesk pangad võivad selle asemel avaldada täpsed summad eurodes või muul viisil ümardatud summad.⁽⁴⁾ Sealhulgas arvestatud reservid.⁽⁵⁾ Seda kirjet kasutatakse juhul, kui pangatähtede tootmise teenus ostetakse sisse (keskpankadele pangatähti valmistavate väliste äriühingute teenuste maksumus). Soovitav on kanda nii siseriiklike kui ka euro pangatähtede emiteerimise kulu kulude ja tulude kontole siis, kui selle eest esitatakse arve või see kulu on muul viisil tekkinud.

X LISA

VASTAVUSTABEL

Suunis EKP/2002/10	Käesolev suunis
Artikli 5 lõige 1	—
Artikli 5 lõige 2	Artikli 5 lõige 1
—	Artikli 5 lõige 2
Artikli 5 lõige 3	—
—	Artikli 5 lõige 3
Artikli 8 lõige 3	—
Artikli 8 lõige 4	Artikli 8 lõige 3
Artikli 8 lõige 5	Artikli 8 lõige 4
Artikli 8 lõige 6	Artikli 8 lõige 5
—	Artikli 10 lõige 1
Artikli 10 punkt a	Artikli 10 lõike 2 punkt a
—	Artikli 10 lõike 2 punkt b
Artikli 10 punkt b	Artikli 10 lõike 2 punkt c
—	Artikli 12 lõike 3 punkt c
Artikli 12 lõike 3 punkt c	Artikli 12 lõike 3 punkt d
Artikli 12 lõike 3 punkt d	Artikli 12 lõike 3 punkt e
Artikli 12 lõike 3 punkt e	Artikli 12 lõike 3 punkt f
Artikli 16 lõige 5	—
Artikli 16 lõige 6	—
Artikli 16 lõige 7	—
Artikli 17 lõige 3	—
Artikli 17 lõige 4	Artikli 17 lõige 3
Artikli 17 lõige 5	Artikli 17 lõige 4
—	Artikkel 20
Artikkel 20	Artikkel 21
Artikkel 21	Artikkel 22
Artikli 22 lõige 1	Artikli 23 lõige 1
Artikli 22 lõige 2	Artikli 23 lõige 3
Artikli 22 lõige 3	Artikli 23 lõige 4
Artikli 22 lõige 4	Artikli 23 lõige 5
Artikli 22 lõige 5	Artikli 23 lõige 6
Artikli 22 lõige 6	Artikli 23 lõige 2
Artikkel 23	Artikkel 24
—	Artikkel 25
Artikkel 24	Artikkel 26
Artikli 25 lõige 2	—
Artikli 25 lõige 3	Artikli 27 lõige 2